

PLANS DOCENTS

CURS 2009-2010

DIPLOMATURA EN
BIBLIOTECONOMIA I
DOCUMENTACIÓ

  UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Tècniques de Comunicació

Codi de l'assignatura: 360034

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: NURIA JORNET BENITO

Departament: Dept. Biblioteconomia i Documentació

Departament: Dept. Filologia Catalana

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura	Hores totals 150
--	------------------

Activitats presencials 42

Treball tutelat/dirigit 58

Aprenentatge autònom 50

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Conèixer les tipologies textuais més habituals en la comunicació acadèmica i professional.

Adquirir habilitats de comunicació oral en diversos àmbits.

Adquirir habilitats de comunicació escrita en diversos contextos.

Adquirir habilitats de síntesi.

Blocs temàtics de l'assignatura
--

1. La planificació d'un text escrit o oral

- 1.1. Anàlisi de la situació. Adequació i contextualització
- 1.2. Generació d'idees. Selecció d'informació. Selecció de documents
- 1.3. Organització d'idees. Coherència
- 1.4. Gèneres i tipus de text
- 1.5. Llengua general i llengua d'especialitat. Terminologia

2. La producció d'un text escrit

- 2.1. El paràgraf. Els tipus de paràgrafs
- 2.2. La frase. L'ordre dels mots. Els tipus de frases. Els connectors
- 2.3. La paraula. La selecció lèxica. Els defectes lèxics. Els recursos expressius de la llengua
- 2.4. La puntuació. Els usos principals dels signes de puntuació
- 2.5. Els recursos gràfics i formals
- 2.6. Les tècniques de la correcció de textos. Llegibilitat, correcció i adequació a la situació comunicativa

3. La pràctica de la comunicació escrita

- 3.1. Tipologies i característiques dels treballs acadèmics
- 3.2. Tipologies i característiques dels treballs escrits en l'àmbit laboral

4. La producció d'un text oral

- 4.1. Pronúncia. Correcció fonètica, morfosintàctica i lèxica
- 4.2. Prosòdia: accent, to, entonació, intensitat, velocitat, pausa i ritme
- 4.3. Elements comunicatius no verbals. Fenòmens paralingüístics. Aspecte dels locutors. Postura i gestos. Gesticulació facial. Contacte visual
- 4.4. Lectura en veu alta
- 4.5. Estructura del text explicatiu

4.6. Estructura del text argumentatiu

5. La pràctica de la comunicació oral

5.1. La comunicació oral en l'àmbit acadèmic

5.2. La comunicació oral en l'àmbit laboral

Metodologia i organització general de l'assignatura

L'assignatura combina la informació teòrica que proporciona el professorat, amb el treball a l'aula, el treball en equip i, en el punt de la comunicació oral, el treball en seminaris. Per elaborar el text escrit, caldrà la cerca d'informació; la lectura i el treball de síntesi, i la resolució d'exercicis. Finalment, per produir el text oral, a part de les exposicions individuals, es potenciarà la capacitat d'argumentar a través del debat.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

Primera convocatòria

Quatre pràctiques obligatòries, de realització individual:

- Elaborar un mapa conceptual: organització de les idees (10 %).
- Elaborar un resum: treball de síntesi (15 %).
- Elaborar un pòster o una presentació (PowerPoint): recursos gràfics, visualització i treball de síntesi (30 %).
- Produir un text oral (45 %).

Per aprovar cal que es presentin totes les pràctiques. La mitjana de totes les notes ha de ser igual o superior a 5.

Segona convocatòria

- Mapa conceptual (15 %) i treball escrit (45 %). S'han de presentar abans de la data de l'examen.
- Defensa oral de deu minuts el dia de l'examen (40 %).

Tots aquests instruments valoratius són de realització individual.

Avaluació única

Primera convocatòria

- Mapa conceptual (15 %) i treball escrit (45 %). S'han de presentar abans de la data de l'examen.
- Defensa oral de deu minuts el dia de l'examen (40 %).

Tots aquests instruments valoratius són de realització individual.

Segona convocatòria

- Mapa conceptual (15 %) i treball escrit (45 %). S'han de presentar abans de la data de l'examen.
- Defensa oral de deu minuts el dia de l'examen (40 %).

Tots aquests instruments valoratius són de realització individual.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

Artigas, Rosa (coord.), *Habilitats comunicatives. Una reflexió sobre els usos lingüístics*. Vic: Eumo, 1999.

Aymerich, C; Aymerich, M. *L'expressió de la informació: oral, escrita i no verbal*, Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1996.

Bell, J. *Cómo hacer tu primer trabajo de investigación*. Barcelona: Gedisa, 2002.

Blatxer, L.; Hugues, C.; Tugh, M. *Cómo se hace una recensión*. Barcelona: Gedisa, 2000.

Cassany, Daniel. *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 2002. 205 p. ISBN 84-7596-913-5.

Crema, P.; Lea, M.R. *Escribir en la universidad*. Barcelona: Gedisa, 2000.

Chevalier, B. *Lectura y toma de notas*. Barcelona: Edunsa, 1997.

Morera Escarré, M. *Tècniques d'expressió oral i escrita* / Ramon Solsona Sancho, coordinador. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya, 1997.

Pinto, M. *Aprendiendo a resumir. Prontuario y resolución de casos*. Gijón: TREA, 2005.

Pujol, Josep M.; Solà, Joan. *Ortotipografia: manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic*. 3a ed. rev. Barcelona: Columna, 2000. 430 p. ISBN 84-7809-632-9.

Rubio, J.; Puigpelat, F. *Com parlar bé en públic*, Barcelona: Mina, 2007.

Serafini, M. Teresa. *Cómo se escribe*. Barcelona: Paidós, 1994. 367 p. ISBN 84-7509-998-X.

Vilà, M. (coord.). *Didàctica de la llengua oral formal. Continguts d'aprenentatge i seqüències didàctiques*. Barcelona: Graó, 2002.

Article

Costa, Elisabet. "El paràgraf". Articles de didàctica de la llengua i la literatura, núm. 4 (1995), p. 94-103.

Revisat pels Serveis Lingüístics de la UB.

  UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Cerca i Ús d'Informació

Codi de l'assignatura: 360035

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: AMADEU PONS I SERRA

Departament: Dept. Biblioteconomia i Documentació

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura

Hores totals 150

Activitats presencials	40
Treball tutelat/dirigit	60
Aprenentatge autònom	50

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Distingir entre dades, informació i coneixement.

Comprendre els diversos aspectes que constitueixen el procés de cerca d'informació.

Identificar les necessitats pròpies d'informació.

Distingir la utilitat de diferents fonts d'informació d'acord amb necessitats d'informació

concretes.

Demostrar habilitats bàsiques de cerca d'informació en els entorns més habituals.

Valorar els resultats obtinguts en les cerques d'acord amb la utilitat per resoldre un problema d'informació i segons uns criteris bàsics de qualitat de la informació.

Aplicar les nocions bàsiques de citació de documents.

Adoptar criteris d'organització de la informació d'ús personal.

Emprar eines informàtiques per a l'organització de la informació d'ús personal al llarg dels estudis.

Aplicar els valors ètics en la integració d'informació per a l'elaboració de treballs acadèmics.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. Procés de cerca d'informació

- 1.1. Situació o problema d'informació
- 1.2. Identificació i delimitació de les necessitats
- 1.3. Expressió de les necessitats

2. Informació i fonts d'informació

- 2.1. Dades, informació, coneixement, documents i fonts d'informació
- 2.2. Tipus d'informació: factual i analítica, objectiva i subjectiva, primària i secundària
- 2.3. Fonts d'informació: entorns de cerca, tipologia i característiques bàsiques, obres de consulta
- 2.4. Serveis d'informació: subscripció i personalització (RSS, DSI)

3. Cerca d'informació

- 3.1. Cerca directa: cerca simple i cerca avançada
- 3.2. Cerca exploratòria: navegació per estructures

3.3. Interacció amb el sistema d'informació: modificació de l'estratègia

4. Adequació dels resultats de cerca

4.1. Correspondència amb el problema d'informació

4.2. Qualitat de la informació: segons el contingut, l'organització i la presentació

5. Ús de la informació

5.1. Integració de la informació: formats i morfologies, citació bibliogràfica i plagi, registre d'ús

5.2. Gestió de les fonts d'informació personal: criteris d'organització, xarxes socials, actualització

Metodologia i organització general de l'assignatura

Totes les activitats de l'assignatura estan orientades a l'aplicació i la pràctica, i es faran en grup en la majoria dels casos. El pes principal d'activitats presencials es dona en la realització de pràctiques amb ordinadors i, pel que fa a hores de treball dirigit no presencial, en la cerca d'informació. Aquestes hores es combinaran amb sessions de tipus teoricopràctic, en què es resoldran els exercicis de l'alumnat i s'explicaran els conceptes bàsics necessaris per part del professorat. Aquestes activitats es complementaran amb xerrades de convidats, lectures d'interès, anàlisi de solucions informàtiques diverses i treballs dirigits tutorats pel professorat.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

En la primera convocatòria, l'avaluació està formada per un dossier d'exercicis diversos per fer en grup (sobre anàlisi de necessitats d'informació, recursos informatius, cerca d'informació i valoració dels resultats) que cal aprovar obligatòriament i que té un pes del 50 % de la nota final. A més, individualment, cal fer un informe sobre l'organització d'un conjunt de recursos d'informació personal, amb un pes del 35 % de la nota final, que també cal aprovar obligatòriament. Finalment, cal elaborar obligatòriament i de manera individual un comentari d'una lectura (15 % de la nota final, però sense obligatorietat d'aprovar-lo).

En la segona convocatòria, totes les proves es fan de manera individual. L'avaluació està formada per un dossier d'exercicis diversos (sobre anàlisi de necessitats d'informació, recursos informatius, cerca d'informació i valoració dels resultats) que cal aprovar obligatòriament i que té un pes del 40 % de la nota final. A més, cal fer un informe sobre l'organització d'un conjunt de recursos d'informació personal, amb un pes del 20 % de la nota final, que també cal aprovar obligatòriament. També cal elaborar obligatòriament un

comentari d'una lectura (10 % de la nota final, però sense obligatorietat d'aprovar-lo).
Finalment, cal aprovar un examen, que té un pes del 30 % de la nota final.

Avaluació única

Tant en la primera com en la segona convocatòries, l'avaluació única coincideix amb el sistema d'avaluació de la segona convocatòria de l'avaluació continuada.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

Calishain, Tara; Dornfest, Rael. *Google: los mejores trucos*. 2.ª ed. Madrid: Anaya Multimedia, 2005. 544 p. ISBN 84-4151-648-0.

Cómo buscar en Internet. Madrid: El País Aguilar, 2001. 299 p. ISBN 84-03-50073-4.

López Yepes, José (coord.). *Manual de ciencias de la documentación*. 2.ª ed. Madrid: Pirámide, 2006. 742 p. ISBN 84-368-2032-0.

Maldonado Martínez, Ángeles; Rodríguez Yunta, Luis (coords.). *La información especializada en Internet: directorio de recursos de interés académico y profesional*. 2.ª ed. corr. y aum. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, 2006. 495 p. ISBN 84-00-08436-5.

Article

Margaix Arnal, Dídac. *Informe APEI sobre web social* [en línia]. Gijón: Asociación Profesional de Especialistas en Información, 2008. 63 p. (Informe APEI; 1).
<<http://eprints.rclis.org/archive/00015106/01/informeapeiwebsocial.pdf>>. [Consulta: 29 abril 2009]. ISBN 978-84-691-7726-6.

Torres Pombert, Ania. «El uso de los buscadores en Internet» [en línia]. *ACIMED*, vol. 11, n.º 3 (2003). <http://bvs.sld.cu/revistas/aci/vol11_3_03/aci04303.htm>. [Consulta: 29 abril 2009].

Pàgina web

Internet detective [en línia]. University of Bristol, last updated: May 16 2008.
<<http://www.vts.intute.ac.uk/detective/>>. [Consulta: 28 abril 2009].

TILT: Texas Information Literacy Tutorial. Universitat de Texas.
<<http://biblioteca.upc.es/bib160/tilt/intro/internet.htm>> [Consulta: 8 maig 2009].

Tutorial en cerca d'informació. CRAI. <<http://www.bib.ub.edu/atric/tutorial1/>>. [Consulta: 8 maig 2009].

Text electrònic

Codina, Lluís. «Posicionamiento Web [en línia]: conceptos y ciclo de vida». *Hipertext.net*, n.º 2 (2004). <<http://www.hipertext.net/web/pag216.htm>>. [Consulta: 28 abril 2009].

Com citar documents electrònics [en línia]. Barcelona: Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació, últ. act.: 23/12/2008. <<http://www.bib.ub.edu/?id=10>>. [Consulta: 28 abril 2009].

Com citar documents impresos [en línia]. Barcelona: Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació, últ. act.: 23/12/2008. <<http://www.bib.ub.edu/?id=383>>. [Consulta: 28 abril 2009].

«Comparison of reference management software» [en línia]. *Wikipedia: the free encyclopedia*. Last modified, 24 April 2009. <http://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_reference_management_software> [Consulta: 28 abril 2009].

Revisat pels Serveis Lingüístics de la UB.

   UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Aspectes Legals de la Informació

Codi de l'assignatura: 360036

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: M. ASUNCION ESTEVE PARDO

Departament: Dept. Dret Civil

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura

Hores totals 150

Activitats presencials	50
Treball tutelat/dirigit	50
Aprenentatge autònom	50

Recomanacions

Es recomana haver superat l'assignatura Informació i societat.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Conèixer la legislació vigent en relació amb l'accés i l'ús de la informació.

Identificar els problemes legals que plantegen l'accés i la difusió de la informació

Comprendre les obligacions externes que imposa l'ordenació administrativa a les organitzacions públiques i privades.

Conèixer els drets i les infraccions que poden produir-se al facilitar l'accés a continguts, dades i imatges protegides.

Determinar la responsabilitat del professional de la informació en la difusió de pràctiques legals sobre l'accés a la informació

Distingir entre ètica i legalitat en relació amb l'accés i l'ús de la informació.

Comprendre les funcions i la utilitat dels diferent tipus de contractes entre autors i productors, i les llicències de materials electrònics.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. Introducció al Dret

- 1.1. Fonts del dret
- 1.2. Organització administrativa de l'Estat
- 1.3. Organització judicial
- 1.4. Competències del Estat i de les Comunitats Autònomes
- 1.5. Dret públic i dret privat
- 1.6. La titularitat dels béns
- 1.7. Les infraccions de la llei: responsabilitat civil i penal

2. Titularitat pública i privada del les unitats d'informació i dels recursos

- 2.1. Sistema de competències de les administracions públiques en matèria de patrimoni documental, biblioteques i arxius
- 2.2. Titularitat del documents i dels recursos d'informació: documents de titularitat pública i ús públic; documents de titularitat pública i ús privat; documents de titularitat privada

2.3. Normativa aplicable als documents i unitats d'informació: legislació sobre règim de les administracions públiques, normes aplicables a l'ús, gestió, selecció i eliminació de documents, lleis sobre patrimoni històric, normes aplicables a biblioteques

3. Els drets sobre l'accés a la informació

3.1. El dret a la informació com dret fonamental

3.2. La informació com objecte de drets exclusius: drets de propietat intel·lectual sobre continguts, drets exclusius sobre la imatge i la intimitat de les persones, drets exclusius sobre dades de caràcter personal

3.3. L'accés a la documentació administrativa

4. Procediments per a l'obtenció de dades i continguts protegits

4.1. La utilització de dades de caràcter personal

4.2. La utilització d'imatges de persones i documents sobre la seva intimitat

4.3. Obtenció de documents protegits per drets de propietat intel·lectual; el paper de les entitats de gestió

5. Règim legal de les publicacions

5.1. Conceptes legals de llibre, biblioteca, editor, impressor, publicació, etc...

5.2. Règim jurídic del llibre: fixació del preu del llibre, ISBN, ISSN

5.3. Normes sobre dipòsit legal

Metodologia i organització general de l'assignatura

L'assignatura comprèn una important part teòrica dirigida a què l'estudiant adquireixi els coneixements legals bàsics sobre l'ús i adquisició de la informació. La base d'aquesta part teòrica serà explicada pel professor en les classes magistrals i requereix l'estudi individualitzat de l'alumne en les hores de treball autònom. L'estudi de casos i la resolució d'exercicis i problemes tenen per finalitat que l'estudiant aprengui a aplicar la llei i els coneixements que adquireix amb aquest assignatura. En les diferents proves avaluable de l'assignatura hi haurà sempre una part teòrica i una part pràctica amb casos o exercicis que l'estudiant haurà de resoldre. Per resoldre la part pràctica de les proves avaluable, l'estudiant podrà consultar la legislació.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

Primera convocatòria

L'avaluació continuada consisteix en quatre proves presencials:

- La primera prova serà de caràcter teòric i el seu valor serà el 10% de la nota final. Tindrà lloc després d'haver impartit els blocs temàtics 1 i 2 de l'assignatura. El seu objectiu serà comprovar que l'estudiant ha assimilat els aspectes essencials del nostre sistema jurídic i de l'organització administrativa dels centres de documentació.
- La segona prova serà de caràcter teòrico-pràctic i el seu valor serà el 20% de la nota final. Tindrà lloc després d'haver impartit el bloc temàtic 3 de l'assignatura. El seu objectiu serà comprovar que l'estudiant ha assimilat les normes fonamentals de propietat intel·lectual, drets d'imatge i protecció de dades de caràcter personal i que és capaç d'aplicar aquestes normes a supòsits concrets.
- La tercera prova serà de caràcter pràctic i el seu valor serà el 10% de la nota final. Tindrà lloc després d'haver impartit el bloc temàtic 4 de l'assignatura. El seu objectiu serà comprovar que l'estudiant és capaç de determinar la normativa aplicable a supòsits específics d'informació legalment protegida i de proposar solucions concretes per a facilitar-hi l'accés.
- La quarta prova serà de caràcter teòrico-pràctic i el seu valor serà el 60% de la nota final. Les preguntes teòriques podran referir-se a qualsevol dels blocs temàtics de l'assignatura. La part pràctica consistirà en la resolució de supòsits concrets d'accés a informació legalment protegida i l'estudiant la podrà resoldre consultant la legislació,

En cas de que l'estudiant no es presenti a alguna de les proves d'avaluació continuada, obtindrà un qualificació de 0 per aquesta prova, i podrà realitzar les altres proves de l'avaluació continuada.

Segona convocatòria

Consisteix en un examen teòrico-pràctic. Les preguntes teòriques podran referir-se a qualsevol dels blocs temàtics de l'assignatura. La part pràctica consistirà en la resolució de supòsits concrets d'accés a informació legalment protegida i l'estudiant la podrà resoldre consultant la legislació.

Avaluació única

Tant a la primera com a la segona convocatòria, l'avaluació única consisteix en un examen teòrico-pràctic. Les preguntes teòriques podran referir-se a qualsevol dels blocs temàtics de l'assignatura. La part pràctica consistirà en la resolució de supòsits concrets d'accés a informació legalment protegida i l'estudiant la podrà resoldre consultant la legislació.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

Bercovitz Rodríguez-Cano, R. (coord.), *Comentarios a la Ley de Propiedad Intelectual*, Madrid, Tecnos, 3ª edició, 2009, ISBN 9788430946402.

Bercovitz Rodríguez-Cano, Rodrigo (coord.). *Manual de propiedad intelectual*, Valencia, Tirant lo Blanch, 3ª edició, 2006, ISBN 84-8456-679-X.

Bouza López, Miguel Ángel, *El derecho sui generis del fabricante de bases de datos*, Madrid, Reus, 2001, ISBN 84-2901-370-9.

Esteve Pardo, Asunción, "Las licencias de material electrónico", *Los sistemas de información en las organizaciones: eficacia y transparencia. 8ª Jornadas Españolas de Documentación*, Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya 2003.

Esteve Pardo, Asunción (Coord.) y otros, *Propiedad Intelectual: Doctrina, Jurisprudencia, Esquemas y Formularios*, Tirant Lo Blanch, Valencia 2009, ISBN10 8498764505

Fernández Masiá, Enrique [et al.]. *Los derechos de propiedad intelectual en la nueva sociedad de la información*, Granada, Comares, 1998, ISBN 84-8151-599-X.

Garrote Fernández-Díez, Ignacio, *El derecho de autor en Internet*, Granada, Comares, 2ª edició, 2003, ISBN 84-844-4659-X.

Garrote Fernández-Díez, Ignacio, González Gozalo, Alfonso, Sánchez Aristi, Rafael, *Las reformas de la Ley de Propiedad Intelectual*, Valencia, Tirant lo Blanch, 2006, ISBN10 8484566935.

Gasaway, Laura N. "Values conflict in the digital environment: librarians versus copyright holders". *Columbia-VLA journal of law & the arts*, vol. 24 (fall 2000), p. 115-161.

Guerrero Picó, Maria del Carmen, *El impacto de Internet en el Derecho fundamental a la protección de datos de carácter personal*, Pamplona, Thomson-Aranzadi, 2006, ISBN 978-84-470-2688-3.

Lipszyc, Delia. *Derechos de autor y derechos conexos*, París, Unesco-Cerlalc- Zavalía, 1993, ISBN 92-3-302837-2.

Massaguer Fuentes, Josep; Salelles Climent, J. Ramon. "El derecho de la propiedad intelectual ante los desafíos del entorno digital: perspectiva general y problemas particulares para las bibliotecas". *Revista general de derecho*, n.º 636 (sept. 1997), p. 10932-10957.

Plaza Penadés, Javier, *Propiedad Intelectual y Sociedad de la información (Tratados OMPI, Directiva 2001/29/CE y Responsabilidad Civil en la Red)*, Pamplona, Aranzadi, 2002, ISBN10

848410897X.

Rodríguez Tapia, José Miguel *Comentarios a la Ley de Propiedad Intelectual*, Madrid, Civitas, 2ª edición, 2007, ISBN10 8447026167.

Veleiro, Belén, *Protección de datos de carácter personal y Sociedad de la Información*, Madrid, Boletín Oficial del Estado, 2008, ISBN 9788434017832

  UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Teoria de les Organitzacions

Codi de l'assignatura: 360037

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: XAVIER M. TRIADO IVERN

Departament: Dept. Economia i Organització d'Empreses

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura

Hores totals 150

Activitats presencials	50
Treball tutelat/dirigit	50
Aprenentatge autònom	50

Recomanacions

No són necessàries assignatures prèvies, ja que és una assignatura que incorpora coneixements de la Facultat d'Economia i Empresa i s'adapta a alumnes del Grau en Informació i Documentació.

No hi ha dificultats especials per a l'alumnat que no tingui coneixements d'economia i el treball en equip facilita la incorporació de nous coneixements per a tot l'alumnat.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Entendre els conceptes bàsics relatius al context econòmic i organitzatiu de les empreses i organitzacions públiques i privades.

Distingir les formes jurídiques de les organitzacions tant públiques com privades.

Identificar les funcions directives bàsiques.

Comprendre el valor estratègic de la informació en la presa de decisions a les organitzacions i la seva vinculació amb l'estructura organitzativa.

Establir el cost total i marginal d'un producte o servei.

Blocs temàtics de l'assignatura**1. Concepte i definició d'empresa i organització (10%)**

- 1.1. Concepte i definició d'organització i d'empresa.
- 1.2. Síntesi evolutiva de les principals Escoles d'Administració i Organització.
- 1.3. Teoria general de sistemes.L'organització com a sistema. L'entorn empresarial i el seu anàlisi.

2. Estructures de les organitzacions públiques i privades (20%)

- 2.1. Funcions bàsiques directives.
- 2.2. L'estructura orgànica de l'empresa: àmbit de supervisió i nivells d'estructura.
- 2.3. Models de departamentalització. Les noves tendències.
- 2.4. Autoritat i poder.

3. Anàlisi econòmica de l'organització (25%)

- 3.1. Conceptes bàsics d'economia: diferents costos.
- 3.2. Costos fixes i variables. El punt d'equilibri.
- 3.3. Els Pressupostos.

4. Cooperació i motivació en l'organització (25%)

- 4.1. Estructura del grup i processos interns. El treball en grup i equip.
- 4.2. Motivació i reconeixement del treball.
- 4.3. Direcció per objectius i els sistemes d'incentivació.

5. Comunicació i circuits de comunicació en l'organització (20%)

- 5.1. Comunicació a l'organització.
- 5.2. Tipus de comunicació.
- 5.3. Conflicte, negociació i comportament entre grups d'una organització.

Metodologia i organització general de l'assignatura

La metodologia de treball es fonamenta en les explicacions teòriques conjuntament amb l'anàlisi pràctica (exercicis pràctics, casos, comentaris d'articles...) de cadascun dels temes per tal d'implicar a l'alumne en el procés d'aprenentatge de forma activa, així com en la realització de pràctiques a l'aula d'informàtica.

Les activitats que es proposen són el treball en equip, tant en l'àmbit de classe presencial com en l'àmbit de treball dirigit, per entendre la matèria i discutir les solucions que convé aplicar en els problemes que es treballen en l'assignatura. També es treballarà en els dos àmbits la cerca d'informació i la resolució de casos, que van estretament vinculats al treball en equip. Al final de cada cas es debaten les diverses alternatives que puguin proposar cada equip de treball per reflexionar sobre la seva adequació, viabilitat i oportunitat. Aquest feedback enriqueix a tots els grups i permet al professor/a aclarir conceptes, orientar als estudiants i avaluar les competències que desenvolupen grupalment.

En un marc més individual, aquesta assignatura té programades activitats de resolució de problemes i treball d'exercicis que facin més aplicables i entenedors els conceptes que s'imparteixen a les classes magistrals, i que com s'ha comentat, es treballaran individualment.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

Primera convocatòria

Al llarg del semestre els alumnes realitzaran quatre lliuraments -un per bloc- d'exercicis pràctics o comentaris. La suma de les quatre entregues representarà el 40% de la nota de l'assignatura.

L'assistència és important per aprendre i sobretot perquè la metodologia d'aprenentatge es

basa en el treball en equip i la participació en l'aula. Les activitats a l'aula es valoraran en un 10% de la nota de l'assignatura.

Els alumnes hauran de realitzar una prova final (que representa el restant 50% de la nota total) i que constarà de preguntes teòriques i pràctiques, en una proporció del 50%.

La nota final es calcula fent la mitjana ponderada del 65% de l'avaluació continuada i el 35% de la nota de l'examen final, sempre que aquesta darrera sigui superior a 4,5 (considerant la puntuació màxima de 10).

Segona convocatòria

L'avaluació de segona convocatòria serà un exàmen únic, que puntuarà el 80% de la nota de l'assignatura i constarà de preguntes teòriques i pràctiques, en una proporció del 50%. El 20% restant es mantindrà de la nota obtinguda per l'avaluació continuada.

Avaluació única

Primera convocatòria

L'alumnat que triï l'avaluació única ho ha de comunicar durant els 20 primers dies de classe a secretaria. Hauran de fer arribar els treballs corresponents a cada bloc de manera individual durant el curs, els dies assenyalats per tots els alumnes i poden emprar el correu electrònic o el moodle. Aquests treballs comptaran un 25% de la nota. L'examen –el dia que indiqui el consell d'estudis– puntuarà el 75% de la nota de l'assignatura i constarà de preguntes teòriques i pràctiques, en una proporció del 50%.

La nota final es calcula fent la mitjana de les dues notes obtingudes en aquestes dues parts, sempre que la nota de l'examen final sigui superior a 5 (considerant la puntuació màxima de 10).

Segona convocatòria

L'avaluació de segona convocatòria serà un exàmen únic, que puntuarà el 100% de la nota de l'assignatura i constarà de preguntes teòriques i pràctiques, en una proporció del 50%.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

Aguirre Sádaba, A.; Castillo Clavero, A.M; Tous Zamora, D. (1999). *Administración de*

organizaciones. Fundamentos y aplicaciones. Ediciones Pirámides, S.A. Madrid

Certo, S. (2003). *Modern Management.* Prentice Hall. 9ª Edici, New Jersey

Daft, R. (2007). *Teoría y Diseño Organizacional.* Internacional Thomson Editores. 9ª Edició, Mexico

Krieger, M. (2001). *Sociología de las organizaciones.* Prentice Hall. Buenos Aires

Robbins, S.P.; Coulter, M. (2005). *Administración.* Prentice Hall. 8ª edició Mexico

Stoner, J.A; Freeman, E. (1996). *Administración.* Prentice Hall. 6a edició. Mexico

  UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Estadística Aplicada

Codi de l'assignatura: 360038

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: ANTONIO COSCULLUELA MAS

Departament: Dept. Metodologia de les Ciències del Comportament

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura	Hores totals 150
---	-------------------------

Activitats presencials	50
Treball tutelat/dirigit	50
Aprenentatge autònom	50

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Saber plantejar un problema estadístic

Conèixer les característiques des del punt de vista estadístic de les variables habitualment estudiades en l'àmbit de la Informació i de la Documentació

Conèixer les diferents possibilitats d'organitzar, representar gràficament i descriure els diferents tipus de variables estudiades

Saber els fonaments i les tècniques bàsiques d'anàlisi estadística inferencial

Blocs temàtics de l'assignatura
--

1. Introducció a l'estadística en l'àmbit de la informació i la documentació (10%)

- 1.1. Definició d'estadística
- 1.2. Àmbits d'aplicació en Informació i documentació
- 1.3. Conceptes bàsics
- 1.4. Tipus de variables i escales de mesura
- 1.5. Tècniques de mostratge

2. Anàlisi descriptiu univariable (20%)

- 2.1. Descripció de variables qualitatives
- 2.2. Descripció de variables quantitatives

3. Anàlisi descriptiu bivariable (20%)

- 3.1. Descripció conjunta de dues variables qualitatives
- 3.2. Descripció conjunta d'una variable qualitativa i una quantitativa
- 3.3. Descripció conjunta de dues variables quantitatives
- 3.4. Series temporals i nombres índex

4. Fonaments d'inferència estadística (25%)

- 4.1. Introducció als models de probabilitat
- 4.2. Distribució mostral
- 4.3. Intervals de confiança i de probabilitat
- 4.4. Estimació de la grandària de mostra

5. Aplicació d'una prova de decisió estadística (25%)

- 5.1. Conceptes bàsics
- 5.2. Errors de decisió
- 5.3. Proves de relació o d'independència

Metodologia i organització general de l'assignatura

L'assignatura tindrà un caire teoric-pràctic centrat en l'aplicació de les tècniques estadístiques en situacions pròpies de l'àrea de la informació i la documentació. Les sessions teòriques es completaran amb classes de caràcter pràctic en les quals es treballarà un seguit de problemes per aprofundir en el material explicat a les classes teòriques. Per cada un dels temes es proporcionarà a l'alumnat el formulari corresponent i exemples pràctics d'aplicació en el camp de la informació i la documentació. També es proposaran una sèrie d'exercicis on s'hagin d'aplicar els coneixements anteriors. Les solucions d'aquests exercicis es presentaran i comentaran conjuntament en les hores corresponents als crèdits pràctics de l'assignatura. Les classes pràctiques es complementaran amb sessions a l'aula d'ordinador per tal de introduir a l'alumne en la utilització de paquets estadístics informatitzats (bàsicament Excel i SPSS).

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

Primera convocatòria

L'avaluació continuada de l'assignatura consisteix en tres proves d'avaluació que es realitzaran durant el semestre. Aquestes proves puntuaran un màxim de 7 punts (la primera i segona prova puntuaran sobre dos punts i la tercera sobre tres). L'estudiant pot obtenir un màxim de 3 punts més a partir del lliurament d'activitats pràctiques de resolució de problemes que s'especificaran al llarg del curs. La qualificació final de l'assignatura serà la suma de les puntuacions obtingudes a les proves i activitats pràctiques. L'assignatura es superarà amb una qualificació final igual o superior a 5. Cal tenir en compte que per poder sumar les notes de les activitats pràctiques de resolució de problemes serà necessari haver obtingut un mínim de 3 punts en el sumatori de les tres proves d'avaluació. La realització de les tres proves d'avaluació serà obligatori per poder superar l'avaluació continuada. El lliurament de les activitats pràctiques serà opcional.

Segona convocatòria

L'avaluació en la segona convocatòria es basarà en una prova final teórico-pràctica i el lliurament de tres activitats pràctiques de caire similar a les realitzades durant el curs. La prova es puntuarà amb un màxim de 7 punts i les activitats pràctiques amb un màxim de 3 punts. El lliurament de les activitats pràctiques serà opcional. La qualificació final de l'assignatura serà la suma de les puntuacions obtingudes en la prova i les activitats pràctiques. L'assignatura es superarà amb una qualificació final igual o superior a 5. Cal tenir en compte que per poder sumar les notes de les activitats pràctiques de resolució de problemes serà necessari haver obtingut un mínim de 3 punts en la prova final teórico-pràctica.

Avaluació única

Primera convocatòria

L'avaluació en la primera convocatòria es basarà en una prova teórico-pràctica i el lliurament de tres activitats pràctiques de resolució de problemes. La prova es puntuarà amb un màxim de 7 punts i les activitats pràctiques amb un màxim de 3 punts. El lliurament de les activitats pràctiques serà opcional. La qualificació final de l'assignatura serà la suma de les puntuacions obtingudes en la prova i les activitats pràctiques. L'assignatura es superarà amb una qualificació final igual o superior a 5. Cal tenir en compte que per poder sumar les notes de les activitats pràctiques de resolució de problemes serà necessari haver obtingut un mínim de 3 punts en la prova final teórico-pràctica.

Segona convocatòria

L'avaluació en la segona convocatòria es basarà en una prova teórico-pràctica i el lliurament de tres activitats pràctiques de resolució de problemes. La prova es puntuarà amb un màxim de 7 punts i les activitats pràctiques amb un màxim de 3 punts. El lliurament de les activitats pràctiques serà opcional. La qualificació final de l'assignatura serà la suma de les puntuacions obtingudes en la prova i les activitats pràctiques. L'assignatura es superarà amb una qualificació final igual o superior a 5. Cal tenir en compte que per poder sumar les notes de les activitats pràctiques de resolució de problemes serà necessari haver obtingut un mínim de 3 punts en la prova final teórico-pràctica.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

Ferreiro Aláez, Luis. *Bibliometría: análisis bivalente*. Madrid: Eypasa, 1993. 480 p. ISBN 84-604-6437-7.

Hafner, Arthur W. *Descriptive statistical techniques for librarians*. 2nd ed. Chicago: American Library Association, 1998. VII, 321 p. ISBN 0-8389-0692-3.

Hopkins, Kenneth D. *Estadística básica para las ciencias sociales y del comportamiento*. 3.ª ed. México: Prentice-Hall Hispanoamericana, cop. 1997. 406 p. ISBN 968-880-947-0.

Johnson, Robert; Kuby, Patricia. *Estadística elemental: lo esencial*. México: Thomson Paraninfo, 2004. XXVIII, 509, [44] p. ISBN 970-686-287-0.

Marín Fernández, Josefa. *Métodos estadísticos en información y documentación*. Murcia: DM, 1998. 100,[12] p. ISBN 84-89820-67-8.

Marín Fernández, Josefa. *Estadística aplicada a las ciencias de la documentación*. Murcia: DM,

1999. 446 p. ISBN 84-7665-058-2.

Moore, David S. *Estadística aplicada básica*. 2.ª ed. Barcelona: Antoni Bosch, 2005. 836 p. ISBN 84-95348-04-7.

Moya Anegón, Félix de; López Gijón, Javier; García Caro, Concepción. *Técnicas cuantitativas aplicadas a la bibliometría y documentación*. Madrid: Síntesis, 1996. 174 p. (Biblioteconomía y documentación;13). ISBN 84-7738-365-0.

Sanz Casado, Elías. *Manual de estudios de usuarios*. Madrid: Fundación Sánchez Ruipérez: Pirámide, 1994. 279 p. (Biblioteca del libro; 62). ISBN 84-86168-93-7.

Visauta Vinacua, Bienvenido; Batallé Descals, Pedro. *Métodos estadísticos aplicados. Tomo I: Estadística descriptiva*. Barcelona: PPU, 1993. 548 p. (LCT; 19). ISBN 84-7665-918-0.

Visauta Vinacua, Bienvenido; Batallé Descals, Pedro. *Métodos estadísticos aplicados. Tomo II: Estadística inferencial*. Barcelona: PPU, 1986. 470 p. (LCT; 20). ISBN 84-7665-058-2.

   UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Fonaments de Cognició Humana

Codi de l'assignatura: 360039

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: LLORENÇ ANDREU BARRACHINA

Departament: Dept. Psicologia Bàsica

Departament: Dept. Biblioteconomia i Documentació

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura	Hores totals 150
---	-------------------------

Activitats presencials	50
Treball tutelat/dirigit	50
Aprentatge autònom	50

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Conèixer la vinculació de la informació i la documentació amb les disciplines que integren la ciència cognitiva, especialment la intel·ligència artificial, com a instrument d'estudi i reproducció de processos de pensament.

Entendre els mecanismes bàsics de l'elaboració del coneixement a partir de la percepció, l'atenció, la memòria, la formació de conceptes, el raonament lògic i l'aprenentatge.

Distingir similituds i diferències entre la intel·ligència humana i la intel·ligència artificial.

Valorar la importància dels principis de cognició humana per analitzar l'ús de la informació.

Valorar la importància dels factors humans en els processos d'organització i de representació de la informació.

Valorar les implicacions de la recerca sobre cognició humana en el disseny d'interfícies.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. Informació i documentació i psicologia cognitiva

- 1.1. L'orientació als usuaris de la informació i la documentació
- 1.2. El marc interdisciplinari de l'estudi de la ment: filosofia, lingüística, psicologia, neurociència i intel·ligència artificial
- 1.3. La ciència de la psicologia: objecte d'estudi, orígens i evolució
- 1.4. La recerca cognitiva en informació i documentació

2. Sensació i percepció

- 2.1. La conceptualització de la sensació i la percepció
- 2.2. La sensació: el funcionament dels sentits
- 2.3. La percepció visual i auditiva

3. Atenció

- 3.1. El concepte d'atenció
- 3.2. Els models teòrics sobre l'atenció
- 3.3. Els processos automàtics i els processos controlats
- 3.4. La corba d'atenció

4. Memòria

- 4.1. El concepte de memòria
- 4.2. L'enfocament estructural: memòria sensorial, memòria operativa i memòria a llarg termini

4.3. L'enfocament representacional: memòria processal i memòria declarativa

4.4. La categorització

5. Pensament i llenguatge

5.1. La delimitació terminològica i els referents teòrics

5.2. Els raonaments deductiu i inductiu

5.3. La resolució de problemes

5.4. La categorització

5.5. L'adquisició del llenguatge

5.6. La comunicació humana

5.7. El procés cognitiu de la lectura i la comprensió

6. Aprenentatge

6.1. La delimitació terminològica

6.2. La percepció de covariàncies

6.3. L'aprenentatge associatiu: el condicionament

6.4. L'aprenentatge per observació

7. Intel·ligència

7.1. La concepció psicomètrica

7.2. La concepció cognitiva

7.3. La concepció emocional

8. Elements cognitius de la interacció entre la persona i l'ordinador

8.1. L'ordinador: interfícies i dispositius d'entrada i de control

8.2. L'experiència dels usuaris i el context de la interacció

8.3. El disseny centrat en els usuaris. Accessibilitat i usabilitat

Metodologia i organització general de l'assignatura

La metodologia aplicada, tant en les activitats presencials com en les de treball dirigit, s'orientarà especialment a la competència de treball en equip. Els alumnes, organitzats en petits grups mixtos i heterogenis, treballaran conjuntament, de manera coordinada, per resoldre tasques acadèmiques i aprofundir el propi aprenentatge.

Les classes s'organitzaran de manera combinada, amb classes teòriques i activitats pràctiques (individuals i en grup), algunes de les quals es faran a l'aula d'informàtica. Aquestes activitats es complementen amb lectures bàsiques relacionades amb cada bloc temàtic i un treball grupal tutorat sobre aspectes de l'experiència dels usuaris i dels professionals en diverses situacions i escenaris. Aquest treball s'exposarà oralment a classe.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

Primera convocatòria

En la primera convocatòria, l'avaluació continuada consisteix en tres elements: un treball en grup (40 %) i l'exposició oral corresponent (10 %); la participació en les activitats pràctiques presencials (20 %), i una prova final escrita (30 %). Per superar l'assignatura cal haver realitzat el 80 % de les activitats presencials, i s'ha d'aprovar el treball en grup i la prova final amb una nota igual o superior a 5.

Segona convocatòria

En la segona convocatòria, l'alumnat que hagi demostrat la seva participació en el 80 % de les activitats pràctiques presencials podrà recuperar l'element o els elements que hagi suspès. En cas de no haver realitzat el mínim de pràctiques presencials s'haurà d'acollir a les condicions de l'avaluació única.

Avaluació única

Primera convocatòria

En la primera convocatòria, l'avaluació única consisteix en tres elements: un treball de resum de lectures obligatòries (25 %), un treball pràctic (25 %) i un examen teoricopràctic (50 %). La competència de treball en equip en l'assignatura fa especialment desaconsellable optar per l'avaluació única. El plantejament dels elements d'avaluació inclou l'avaluació d'aquesta competència. L'alumnat que vulgui acollir-se al sistema d'avaluació única ho ha de notificar per escrit durant els vint primers dies naturals des de l'inici del semestre, o durant els vint primers dies naturals a comptar de la data en què hagi fet efectiva la matrícula o l'ampliació de matrícula, si és posterior a l'inici del semestre.

Segona convocatòria

En la segona convocatòria, s'apliquen les mateixes condicions d'avaluació que en la primera.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

Davies, Claire. *Finding and knowing: psychology, information and computers*. London: Routledge, 2005. XI, 327 p. ISBN 0-85142-454-6

Gardner, Howard. *La nueva ciencia de la mente: historia de la revolución cognitiva*. Barcelona: Paidós, 2000. 449 p. ISBN 84-493-0813-5

Granollers i Saltiveri, Toni; Lorés Vidal, Jesús; Cañas Delgado, Juan José. *Interfícies multimèdia*. Barcelona: UOC, 2005. ISBN 8497880579

Fernández Castro, Jordi; Pintanel Bassets, Mònica; Chamarro Lusa, Ander. *Manual de psicología del pensamiento*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 2005. 127 p. ISBN 84-490-2390-4

Human-Computer Interaction. Edited by Alan Dix, Janet Finlay, Gregory D. Abowd, Russell Beale. 3rd ed. Harlow: Pearson Education, 2004. XII, 834 p. ISBN 0130-461091

Introducción a los procesos cognitivos. P. Banyard et al. Barcelona: Ariel, 1995. 398 p. ISBN 8434408635

The MIT encyclopedia of the cognitive sciences. Edited by Robert A. Wilson and Frank C. Keil. Cambridge: MIT Press, 1999. CXXXII, 964 p. ISBN 026273124X

Processos psicològics bàsics. Humbert Boada Calbet, coordinador. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya, 2001. ISBN 8495411377

Psicología básica: introducción al estudio de la conducta humana. Aníbal Puente Ferreras, coordinador. Madrid: Pirámide, 1995. 585 p. ISBN 8436808754

Santamaría, Carlos. *Historia de la psicología: el nacimiento de una ciencia*. 3a ed. Barcelona: Ariel, 2004. 202 p. ISBN 84-344-0890-2

Santiago de Torres, Julio; Tornay Mejías, Francisco.; Gómez Milán, Emilio. *Procesos psicológicos básicos*. Madrid : McGraw-Hill/Interamericana de España, 1999. XIII, 237 p. ISBN 8448121457

Pàgina web

W3C. Web Accessibility initiative (WAI). WAI resources on introducing web accessibility. [Consulta: 4 de maig de 2009] <http://www.w3.org/WAI/gettingstarted/Overview.html>

   UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Informació i Societat

Codi de l'assignatura: 360040

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: ANA VILLARROYA PLANAS

Departament: Dept. Economia Política i Hisenda Pública

Departament: Dept. Biblioteconomia i Documentació

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura
Hores totals 150

Activitats presencials 50

Treball tutelat/dirigit 50

Aprenentatge autònom 50

Recomanacions

Es recomana haver superat Història Social del Coneixement.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura
Referits a coneixements

— Conèixer els contextos polític, econòmic, tecnològic i social en els quals se situen els elements que integren els serveis d'informació i de documentació: equipaments, objectes (documents de tot tipus) i usuaris.

— Saber analitzar l'impacte que les noves tecnologies de la informació i la comunicació tenen en els sistemes de producció, distribució i consum de les indústries de continguts culturals.

— Saber analitzar el paper del sector públic en el desenvolupament de la societat de la informació i de les indústries de continguts culturals.

— Conèixer i familiaritzar-se amb l'estructura i els components dels plans estratègics, projectes i informes de situació relacionats amb l'impacte de les tecnologies de la informació i la comunicació a Catalunya, Espanya o la resta del món.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. Marc polític, econòmic, tecnològic i social

1.1. L'organització política

1.2. El sistema econòmic

1.3. El context tecnològic (operadors de telecomunicacions, indústria informàtica i Internet, etc.)

1.4. El model de societat

2. Societat de la informació

2.1. El concepte i l'abast del terme

2.2. El context tecnològic com a base de la societat de la informació

2.3. De la societat de la informació a la societat del coneixement

2.4. Els indicadors principals de la societat de la informació

2.5. Els riscos i els avantatges. La fractura digital i les comunitats desafavorides

2.6. El sector públic i la societat de la informació

3. Indústries culturals

3.1. Caracterització general: concentració empresarial, globalització, interessos multimèdia, impacte de les noves tecnologies

- 3.2. La indústria editorial
- 3.3. El sector audiovisual
- 3.4. La indústria musical
- 3.5. Els mitjans de comunicació
- 3.6. El sector públic i les indústries culturals
- 3.7. L'accés obert i els canvis en els models de producció i de negoci

Metodologia i organització general de l'assignatura

La professora introdueix cada tema a partir d'una exposició teòrica i l'aportació d'evidències empíriques d'actualitat centrades en la realitat catalana, espanyola o europea.

Els alumnes han de preparar individualment unes lectures obligatòries (se'n proposen quatre), que s'han de debatre públicament a classe. A fi de facilitar el debat i l'argumentació, es formaran petits grups en els quals es discutiran les preguntes formulades per la professora. Posteriorment, cada grup presentarà a la classe les conclusions del treball en equip. Cada estudiant ha de presentar, almenys un cop al llarg del curs, a la resta de companys, les qüestions clau treballades amb la resta de l'equip.

La setmana següent al treball en grup i al debat públic de la lectura, cada alumne haurà de preparar individualment un comentari escrit (d'un mínim de 800 paraules), amb les aportacions pròpies i la síntesi del debat. Amb aquesta metodologia es pretén afavorir la lectura prèvia dels articles, la discussió col·lectiva dels textos i la presentació oral de les idees clau, a més d'una reflexió final individual amb l'objectiu d'enriquir la comprensió de cada tema.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

Primera convocatòria

S'avalua la participació, la implicació, la qualitat del treball desenvolupat i l'assoliment dels objectius de l'assignatura.

La qualificació final es fa sobre la base de l'avaluació dels ítems següents:

- Participació activa en les sessions presencials (15% de la nota final)
- Presentació de quatre comentaris de text corresponents a les lectures (5% cadascun;

en total, 20%)

- Prova escrita al final del segon bloc (25% de la nota final)
- Prova escrita al final del tercer bloc (25% de la nota final)
- Presentació a classe de les conclusions del treball en equip (15% de la nota final)

Per superar l'assignatura s'ha d'obtenir, com a mínim, un quatre en les dues proves escrites.

Segona convocatòria

La segona convocatòria consisteix en una prova escrita comprensiva de tota la matèria (80% de la nota final) i en el lliurament dels comentaris de text corresponents a les lectures que ha proposat la professora (20% de la nota final).

Avaluació única

Primera convocatòria

L'avaluació única consisteix en una prova escrita comprensiva de tota la matèria (80% de la nota final) i en el lliurament dels comentaris de text corresponents a les lectures que ha proposat la professora (20% de la nota final).

Segona convocatòria

L'avaluació única consisteix en una prova escrita comprensiva de tota la matèria (80% de la nota final) i en el lliurament dels comentaris de text corresponents a les lectures que ha proposat la professora (20% de la nota final).

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

Baró, Ezequiel; Cubeles, Xavier. *El futur desenvolupament de les indústries de continguts d'informació de la ciutat de Barcelona*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, D.L. 2000. 192 p. ISBN 84-7609-778-6.

Bustamante, Enrique (coord.). *Comunicación y cultura en la era digital: industrias, mercados y diversidad en España*. Barcelona: Gedisa, 2002. 382 p. ISBN 84-7432-985-X.

Bustamante, Enrique (coord.). *Hacia un nuevo sistema mundial de comunicación: industrias culturales en la era digital*. Barcelona: Gedisa, 2003. 379 p. (Multimedia; 25) ISBN 84-7432-966-3.

Caridad Sebastián, Mercedes; Nogales Flores, J. Tomás (coords.). *La información en la posmodernidad: la sociedad del conocimiento en España e Iberoamérica*. Madrid: Editorial

Universitaria Ramón Areces: Universidad Carlos III, 2004. xx, 336 p. ISBN 84-8004-643-0.

Castells, Manuel. *L'era de la informació: economia, societat i cultura*. Barcelona: UOC, 2003. 3 vol. ISBN 84-8429-300-9.

Écija Bernal, Hugo (dir.); Sánchez-Bleda García, Pilar (coord.). *Hacia una nueva política audiovisual: modelos de televisión, regulación de contenidos y consejos audiovisuales en España, Europa y EEUU*. Madrid: Écija & Asociados Abogados, 2005. 521 p. ISBN 84-609-4136-1.

Gil, Manuel; Jiménez, Francisco Javier. *El nuevo paradigma del sector del libro*. Madrid: Trama, 2008. 168 p. (Tipos móviles; 1). ISBN 978-84-89239-91-3

Rifkin, Jeremy. *La era del acceso: la revolución de la nueva economía*. Barcelona: Paidós Ibérica, 2000. 366 p. (Paidós estado y sociedad; 83). ISBN 84-493-0941-7.

La sociedad de la información en España 2008 [en línia]. [Madrid]: Telefónica, 2008. 473 p. ISBN 978-84-0808-534-8. <http://e-libros.fundacion.telefonica.com/sie08/aplicacion_sie.html>. [Consulta: 19 febrer 2009].

Article

Bonet i Agustí, Lluís. "Les indústries culturals [en línia]: reptes i oportunitats". *Trípodos*, n.º 14 (2003), p. 59-69. <http://www.tripodos.com/pdf/14M_6bonet.pdf>. [Consulta: 19 febrer 2009].

Miguel, Juan Carlos. "Industrias culturales, gratuidad y precios en Internet" [en línia], *Zer*, n.º 9 (2000), p. 115-150. <<http://www.ehu.es/zer/zer9/9demiguel.html>>. [Consulta: 19 febrer 2009].

Text electrònic

Bonet, Lluís. (dir.). *Llibre blanc de les indústries culturals de Catalunya* [en línia]. Barcelona: Institut Català de les Indústries Culturals: Generalitat de Catalunya, 2003. [Consulta: 19 febrer 2009].

Jordana, Jacint; Sancho, David; Fernández, Xavier [et al.]. *Planificant la societat de la informació: una anàlisi de les iniciatives impulsades per les administracions públiques a Espanya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, 2003. 129, 129 p. (Quaderns de la societat de la informació). Disponible també en línia: <http://www10.gencat.net/dursi/pdf/si/documents/quaderns/Q6-Planificacio/Q06-Planificant_la_SI.pdf>. [Consulta: 19 febrer 2009].

  UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Història Social del Coneixement

Codi de l'assignatura: 360041

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: MONICA BARO LLAMBIAS

Departament: Dept. Biblioteconomia i Documentació

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura

Hores totals 150

Activitats presencials	50
Treball tutelat/dirigit	50
Aprenentatge autònom	50

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Analitzar els factors tecnològics, socials i econòmics que han determinat les formes de creació, materialització i consum d'informació en un període històric.

Identificar les característiques materials i les funcions dels documents en relació amb la societat que els ha generat.

Comprendre l'evolució, la transmissió, la conservació i la difusió del coneixement al llarg de la història.

Comprendre l'evolució històrica dels sistemes de producció, distribució i venda propis del mercat editorial fins al segle XX.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. El coneixement i la societat

- 1.1. La creació i la transmissió del coneixement, i les relacions amb el context social, econòmic i polític
- 1.2. La cultura oral, la cultura material i la cultura escrita
- 1.3. Les fonts per a la història de la transmissió del coneixement

2. La producció de documents en les societats

- 2.1. El document: funcions, creació i materialització
- 2.2. La producció de documents: agents i sistemes
- 2.3. La difusió de documents: accés, transmissió, conservació i control
- 2.4. L'ús de documents

3. Les primeres societats

- 3.1. La cultura urbana, l'economia i l'escriptura
- 3.2. Els espais del coneixement: temples i palaus. De les primeres escoles a l'aparició de l'alfabet. El poder dels escribes
- 3.3. L'escriptura com a registre: arxius i biblioteques
- 3.4. La materialitat de l'escrit: del fang al paper

4. Les primeres societats lectores: el món clàssic

- 4.1. Els ciutadans i els comerciants: generalització de la cultura escrita
- 4.2. Els espais del coneixement: centres d'ensenyament, biblioteques privades, biblioteques de cultura i biblioteques d'educació
- 4.3. La producció i la difusió de la cultura escrita. La primera indústria editorial
- 4.4. La materialitat de l'escrit: suports, formes, escriptures i imatges en els manuscrits grecoromans

5. Del monestir a la universitat: l'edat mitjana

- 5.1. Les cultures clericals i les cultures laiques a l'occident europeu

5.2. Els espais del coneixement: institucions per a l'aprenentatge. De les escoles monàstiques a les universitats

5.3. La producció i la difusió de la cultura escrita. Escriptori, estació, llibreria, notaria i cancelleria

5.4. Els llibres per al saber, la devoció i el lleure. Les biblioteques eclesiàstiques, universitàries i particulars

5.5. Els registres escrits i els arxius

5.6. La materialitat de l'escrit: suports, formes, escriptures i imatges en els manuscrits medievals

6. La difusió del coneixement: la cultura escrita al món modern

6.1. L'imprès com a factor de transformació social, política i econòmica al món occidental

6.2. Els espais del coneixement: escoles, universitats, acadèmies, museus, galeries i altres entitats culturals

6.3. La industrialització de la producció escrita. Els sistemes de difusió i venda de llibres

6.4. Les publicacions transmissores del coneixement. Les biblioteques universitàries, públiques i particulars

6.5. Els registres escrits de l'Estat i el món econòmic: arxius de l'Administració i de l'empresa

6.6. La materialitat de l'escrit: característiques formals de la producció impresa

7. El coneixement a l'abast: la quotidianitat de l'escrit al món contemporani

7.1. L'accés universal a la cultura escrita. Cap a la globalització del coneixement

7.2. Els espais del coneixement: escoles públiques, universitats i institucions populars d'ensenyament

7.3. Els llibres i les revistes per a tots els públics. Els mitjans de comunicació de massa

7.4. Les biblioteques, els arxius i els museus: de la conservació a la difusió del coneixement

7.5. L'impacte de la tecnologia en la difusió de la cultura escrita. El món editorial i els sistemes nous de comercialització

7.6. Els suports i els canals nous per al coneixement: fotografia, so i cinema

Metodologia i organització general de l'assignatura

Les sessions teòriques combinaran exposicions del professorat i projeccions d'imatges que il·lustrin els continguts. Es duran a terme sessions pràctiques per treballar els conceptes bàsics de l'assignatura; per conèixer i avaluar les fonts per a la història social del coneixement, i per exemplificar determinats procediments de producció de documents en les diverses societats. Alguns dels textos proposats com a lectura dirigida es treballaran posteriorment a l'aula. S'utilitzarà el dossier imprès com a base per a la lectura i l'anàlisi dels textos i de les imatges que es treballin a classe i, també, el Campus Virtual per ampliar continguts, fer propostes de lectura d'articles i participar en debats sobre aspectes relatius a la matèria. Al llarg del curs es visitaran, amb el professorat, diverses biblioteques de caràcter patrimonial on s'analitzaran els documents que conserven.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

Primera convocatòria

L'avaluació es farà a partir de diferents qualificacions:

- Un exercici individual parcial (20 % de la nota final).
- La participació en els debats per mitjà del fòrum de l'assignatura (5 % de la nota final).
- Un treball individual de recerca a partir de fonts orals sobre hàbits lectors i lectures al nostre entorn (10 % de la nota final).
- Diverses activitats proposades a classe: anàlisi de llocs web, lectures, comentaris, definicions, etc. (10 % de la nota final).
- Una ressenya sobre les visites a biblioteques patrimonials (5 % de la nota final).
- Un examen escrit (50 % de la nota final).

Per aprovar l'assignatura cal igualar o superar la qualificació de 5, i només es fa la mitjana dels ítems anteriors en cas que la suma de les avaluacions dels apartats 1, 2, 3, 4 i 5 iguali o superi el 4 de mitjana i la nota de l'examen també sigui igual o superior a 4. Les activitats d'avaluació no realitzades es puntuaran amb un 0.

Segona convocatòria

L'avaluació per a la segona convocatòria consistirà en un examen escrit, que aporta fins a un 70 % de la nota final. El 30 % restant s'obindrà a partir de les qualificacions obtingudes durant el curs o en els treballs proposats en les tutories corresponents.

Avaluació única

Primera convocatòria

L'avaluació es farà a partir de diferents qualificacions:

- La lectura i el comentari de dos articles de la bibliografia específica (20 % de la nota final).
- Un treball individual de recerca a partir de fonts orals sobre hàbits lectors i lectures al nostre entorn (10 % de la nota final).
- Un examen escrit (70 % de la nota final).

Segona convocatòria

L'avaluació per a la segona convocatòria serà idèntica a la de la primera.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

Agudo, Enrique. *Codex, liber, libro*. [S.l.]: Ediciones SM, cop. 2006, 221 p. ISBN 84-675-0763-2.

Alturo i Perucho, Jesús. *El llibre manuscrit a Catalunya: orígens i esplendor*. Barcelona: Generalitat de Catalunya: Edicions 92, 2001. 291 p. ISBN 84-393-5242-5.

Barbier, Frédéric. *Historia del libro*. Madrid: Alianza, 2005. 397 p. ISBN 84-206-7755-8.

Burke, Peter. *Historia social del conocimiento: de Gutenberg a Diderot*. Barcelona: Paidós, 2002. 321 p. ISBN 84-493-1220-5.

Casson, Lionel. *Las bibliotecas del mundo antiguo*. Barcelona: Edicions Bellaterra, [2003]. 175 p. ISBN 84-7290-211-0.

Castillo Gómez, Antonio. *Historia de la cultura escrita: del próximo Oriente antiguo a la sociedad informatizada*. Gijón: Trea, 2002. 460 p. (Biblioteconomía y administración cultural; 58). ISBN 84-97040-08-2.

Castillo Gómez, Antonio. *Historia mínima del libro y la lectura*. Madrid : Siete Mares, 2004. 158 p. ISBN 8493301256

Dahl, Svend. *Historia del libro*. Madrid: Alianza, 1999. 316 p. (El libro universitario. Ensayo; 126). ISBN 84-206-6728-5.

Eisenstein, Elizabeth L. *La revolución de la imprenta en la edad moderna europea*. Madrid: Akal, cop. 1994. 280 p. (Akal universitaria; 162). ISBN 84-460-0280-9.

Escolar, Hipólito. *Manual de historia del libro*. Madrid: Gredos, cop. 2000. 423 p. ISBN 84-249-2263-8

Finkelstein, David; McCleery, Alistair. *An introduction to book history*. London; New York: Routledge, 2005. 160 p. ISBN 978-0-415-31443-5.

Gilmont, Jean-François. *Le livre, du manuscrit à l'ère électronique: notes de bibliologie*. 3e éd. Liège: CEFAL, 1998. 154 p. ISBN 2-87130-056-9.

Historia de la edición en España, 1836-1936. Dir., Jesús A. Martínez Martín. Madrid: Marcial Pons, 2001. 527 p. (Historia). ISBN 84-95379-37-6.

Historia de la edición y la lectura en España: 1475-1914. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2003. 864 p. ISBN 84-86384-40-1.

Historia de la lectura en el mundo occidental. Dir., Guglielmo Cavallo y Roger Chartier. Madrid: Taurus, cop. 1998. 585 p. (Pensamiento). ISBN 84-306-0028-0.

Lerner, Frederick Andrew. *The story of libraries: from the invention of writing to the computer age*. New York: Continuum, 1999. 245 p. ISBN 0-8264-1114-2.

Llanas, Manuel. *Sis segles d'edició a Catalunya: una síntesi històrica*. Lleida: Pagès; Vic: Eumo, 2007. 230 p. ISBN 978-84-9779-540-1.

McLuhan, Marshall. *La Galàxia Gutenberg: la formació de l'Home Tipogràfic*. Trad., Francesc Parcerisas. Barcelona: Edicions 62, 1973. 323 p. (Llibres a l'abast; 110). ISBN 84-297-0909-6.

McNeely, Ed; McNeely, Ian F. *Reinventing knowledge: from Alexandria to the Internet*. New York [etc.]: W. W. Norton, cop. 2008. XXII, 318 p. ISBN 978-0-393-06506-0.

Martínez de Sousa, José. *Pequeña historia del libro*. 3.ª ed. Gijón: Trea, 1999. 232 p. (Biblioteconomía y administración cultural; 33). ISBN 84-95178-50-8.

Moret, Xavier. *Tiempo de editores: historia de la edición en España, 1939-1975*. Barcelona: Destino, 2002. 396 p. (Imago mundi; 19). ISBN 84-233-3444-9.

 UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura
--

Nom de l'assignatura: Fonaments de Tecnologia

Codi de l'assignatura: 360042

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: INMACULADA RODRIGUEZ SANTIAGO

Departament: Dept. Matemàtica Aplicada i Anàlisi

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura	Hores totals 150
---	-------------------------

Activitats presencials 50

Treball tutelat/dirigit 50

Aprenentatge autònom 50

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura
--

Referits a coneixements

Conèixer les característiques i funcionalitats dels diferents elements que componen un ordinador.

Conèixer com s'emmagatzema i es representa la informació en un ordinador.

Seleccionar els dispositius i suports d'emmagatzematge adients per a un servei d'informació.

Distingir les diferents etapes del cicle de vida del programari i comprendre el paper del sistema operatiu com a programari essencial per al funcionament d'un ordinador.

Analitzar diferents programaris segons les funcionalitats, la facilitat d'ús, la llicència (programari propietari o lliure, en les diverses modalitats) i l'extensibilitat amb vista a ampliacions futures.

Comprendre la documentació tècnica relativa als equipaments i a les aplicacions informàtiques.

Conèixer els elements que componen una xarxa d'ordinadors, i comprendre'n el funcionament.

Conèixer els conceptes bàsics de seguretat d'un sistema informàtic.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. Tecnologia i tractament de la informació

- 1.1. La informàtica com a ciència i l'ordinador com a instrument
- 1.2. La informació digital: conceptes bàsics, sistemes de representació, fitxers i formats

2. Elements i funcionament dels ordinadors

- 2.1. Arquitectura i components
- 2.2. Elements físics per l'emmagatzematge de la informació: dispositius i suports
- 2.3. Elements lògics: el programari (cicle de vida, programari general i específic, llicències)

3. Xarxes d'ordinadors

- 3.1. Concepte, elements i tipologia de les xarxes
- 3.2. Internet vs. World Wide Web
- 3.3. Protocols de xarxa

4. Seguretat informàtica

- 4.1. Seguretat física i lògica
- 4.2. Serveis bàsics: confidencialitat, integritat i disponibilitat de les dades
- 4.3. Amenaces i debilitats

Metodologia i organització general de l'assignatura

La metodologia d'ensenyament i aprenentatge de l'assignatura consisteix en classes magistrals a l'aula de teoria per introduir conceptes i per plantejar i resoldre exercicis bàsics. Durant les classes magistrals, es fomentarà la participació de l'alumnat. Durant els seminaris, es fomentaran les discussions i les reflexions relacionades amb les lectures de documents escrits en llengua anglesa sobre els temes tractats a classe. L'estudiant reflexionarà sobre el seu aprenentatge escrivint un diari amb descripcions, anàlisis, opinions, valoracions i transferències sobre els temes tractats durant el curs. Els continguts teòrics es reforçaran amb pràctiques a l'aula d'informàtica, on es treballarà en grup per resoldre problemes més complexos, com ara estudis de casos, o per treballar habilitats bàsiques amb un sistema de gestió de bases de dades.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

Primera convocatòria

La primera convocatòria de l'avaluació continuada es calcula a partir de les notes obtingudes en dues proves de caràcter obligatori que es fan al llarg del curs (25 % + 25 %), la nota obtinguda en les pràctiques d'ordinadors (40 %) i la valoració de les entrades al diari d'aprenentatge reflexiu (10 %). Per calcular la qualificació final, és indispensable obtenir una nota major o igual a 3,5 en cadascuna de les parts. Les notes superiors o iguals a 5 es guarden per a la segona convocatòria.

Segona convocatòria

La segona convocatòria de l'avaluació continuada es calcula a partir de les notes obtingudes en dues proves de caràcter obligatori (25 % + 25 %), la nota obtinguda en les pràctiques d'ordinadors (40 %) i la valoració de les entrades fetes al diari d'aprenentatge reflexiu (10 %). En la segona convocatòria, només s'avaluaran aquelles parts no aprovades en la primera convocatòria (en què s'ha obtingut una nota inferior a 5). Per calcular la qualificació final, és indispensable obtenir una nota major o igual a 3,5 en cadascuna de les parts.

Avaluació única

Primera convocatòria

La primera convocatòria de l'avaluació única es calcula a partir de les notes obtingudes en una prova teòrica (60 %) i una prova pràctica (40 %). Per calcular la qualificació final, és indispensable obtenir una nota major o igual a 3,5 en cadascuna de les parts. Les notes superiors o iguals a 5 es guarden per a la segona convocatòria.

Segona convocatòria

La segona convocatòria de l'avaluació única es calcula a partir de les notes obtingudes en una prova teòrica (60 %) i una prova pràctica (40 %). En la segona convocatòria, només s'avaluaran aquelles parts no aprovades en la primera convocatòria (en què s'ha obtingut una nota inferior a 5). Per calcular la qualificació final, és indispensable obtenir una nota major o igual a 3,5 en cadascuna de les parts.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

G. Beekman. *Introducción a la informática* 6ª ed., traducción: José Manuel Díaz Martín. Madrid, Pearson educación, 2005. ISBN 0-13-143567-1

J. Herrerias. *El Pc: Hardware y Componentes* (Ed. 2008). Anaya Multimedia. ISBN 8-44-152374-6

A. Prieto. *Conceptos de informática* (Ed. 2005). Mc Graw Hill. ISBN-978-84-481-9857-2.

D. Reed. *Balanced introduction to computer science*. Prentice Hall (2008). ISBN-013-60-1722-3

Comas Bach, Joan. *Instalación y mantenimiento de equipos y sistemas informáticos*. Barcelona: Altamar, cop. 2005. 255 p. ISBN 84-96334-07-4.

Carretero , Jesus. *Sistemas operativos: una visión aplicada*. 2ª Ed.Mcgraw-Hill, 2007. ISBN 8-44-815643-9

J.F. Kurose, K.W. Ross. *Computer Networking: a top-down approach*. Addison-Wesley, 2005. ISBN-0-32-149770-8

J. Garcia, M.A Miguel. *Implantación y mantenimiento de aplicaciones ofimáticas y corporativas*. Altamar, 2005. ISBN 978-84-96334-05-2

A. Ramos, M.J. Ramos. *Operaciones con bases de datos ofimáticas y corporativas*. Paraninfo, 2007, ISBN 84-9732-552-4

Blanco, Jaime. *Open Office.Org 2: Guia Rapida. El software Libre a su alcance*. Infor Book's Ediciones. ISBN 8-49-609762-5

   UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Informació i Formats Digitals

Codi de l'assignatura: 360043

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: MIREIA ISABEL RIBERA TURRO

Departament: Dept. Biblioteconomia i Documentació

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura

Hores totals 150

Activitats presencials	44
Treball tutelat/dirigit	50
Aprenentatge autònom	56

Recomanacions

Es recomana haver superat l'assignatura Fonaments de Tecnologia.

Es recomana tenir un domini mínim de les aplicacions ofimàtiques principals, especialment el Word i l'Excel.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Distingir els formats de fitxers i d'edició digital, i convertir diferents formats.

Utilitzar les tècniques informàtiques bàsiques de disseny i producció de documents digitals.

Realitzar el marcatge de documents amb XML.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. Formats digitals: matèria primera de la unitat d'informació i de les eines de descripció

1.1. Documents, fitxers, formats i aplicacions

1.2. Metadades

2. Conceptes bàsics de fitxers i de sistemes de fitxers

2.1. Característiques bàsiques: pes, extensió, aplicacions associades

2.2. Compresió

3. Reconeixement i conversió de formats

3.1. Text

3.2. Dades

3.3. Imatge

3.4. Àudio

3.5. Vídeo

4. Introducció a l'estructuració i a la transformació d'informació amb XML

4.1. Estructura: elements, atributs, espai de noms. Validació

4.2. Navegació i recuperació d'informació en un document XML

4.3. Aplicacions XML estàndard: XHTML, RDF, DocBook, DITA, OASIS

4.4. Transformacions

Metodologia i organització general de l'assignatura

El vessant teòric dels continguts de l'assignatura l'introduirà el professorat. Una part d'aquests continguts després l'haurà de treballar l'estudiant individualment de manera pràctica, mitjançant exercicis presencials al laboratori d'informàtica, o bé de manera dirigida. Les pràctiques a l'aula d'informàtica formaran part de l'avaluació continuada. També es faran exercicis teòrics i es resoldran problemes a l'aula de teoria. Atesos els continguts de l'assignatura, l'ús de la llengua anglesa serà necessari per a la lectura de manuals i guies d'ús de programes informàtics. Al llarg de l'assignatura es treballaran casos, reals o ficticis, que serviran per contextualitzar, en l'entorn dels sistemes d'informació, les necessitats de producció i transformació de la informació en diferents formats.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

Primera convocatòria

Participació a classe i en debats virtuals (10 % de la nota); pràctiques en grup a l'aula d'ordinadors (35 % de la nota); estudis de casos en grup i individuals (30 % de la nota); examen de tipus test per avaluar coneixements terminològics i conceptuals (25 % de la nota). Cal aprovar per separat les pràctiques, els casos i l'examen de tipus test.

Segona convocatòria

Pràctiques en grup a l'aula d'ordinadors (30 % de la nota); estudis de casos en grup i individuals (35 % de la nota); examen de tipus test per avaluar coneixements terminològics i conceptuals (35 % de la nota). Cal aprovar per separat les pràctiques, els casos i l'examen de tipus test.

Avaluació única

Primera convocatòria

Avaluació pràctica individual a l'aula d'informàtica de reconeixement de formats, de validació d'XML, de creació de fulls d'estil en XSL o de conversió de formats no XML (30 % de la nota). Avaluació teòrica de tipus test de coneixements terminològics i conceptuals (35 % de la nota) i de desenvolupament d'un cas sobre la tria d'un format, sobre DTD o sobre formats adients per a una situació i servei d'informació concrets (35 % de la nota), ambdues avaluables per mitjà d'un examen escrit. Cal aprovar per separat la pràctica i la teoria.

Segona convocatòria

En la segona convocatòria, l'estudiant s'ha d'avaluar de la part o de les parts que hagi suspès. Cal aprovar per separat les pràctiques, els casos i l'examen de tipus test.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura**Llibre**

Alberich, Jordi; Corral, Albert; Gómez, David. *Producción y tratamiento de gráficos por ordenador I*. 2a ed. Barcelona: UOC, 2004 2a ed. 1 vol. ISBN 8497072847

Bas, Pablo. *Audio digital*. Buenos Aires: MP, 2005. 330 p. ISBN 9789875263017

Bonet, Xavier; Tarrés, Francesc. *Sistemas de vídeo y tratamiento de la imagen*. Barcelona: UOC, 2004. 2a ed. ISBN: 8497073703

Eíto Brun, Ricardo. *Lenguajes de marcas para la gestión de recursos digitales: aproximación técnica, especificaciones y referencia*. Gijón: Trea, 2008. 470 p. ISBN 9788497043472

Méndez Rodríguez, Eva. *Metadatos y recuperación de información: estándares, problemas y aplicabilidad en bibliotecas digitales*. Gijón: Trea, 2002. 429 p. ISBN 84-9704-055-4

Text electrònic

Lease Morgan, Eric. "Getting started with XML: a manual and workshop" 2004.
<http://infomotions.com/musings/getting-started/> [Consulta: 10/5/2009]

Library of Congress. "Sustainability of digital formats. Planning for Library of Congress collections" <http://www.digitalpreservation.gov/formats> [Consulta: 10/5/2009]

Noerr, Peter. "The digital library toolkit [recurs electrònic]". Santa Clara [Califòrnia]: Sun Microsystems, 20003. 3a ed. <http://www.bib.ub.edu/fileadmin/intra/ebooks/toolkit3.pdf> [Consulta: 10/5/2009]

The National Archives. "The technical registry: Pronom"
<http://www.nationalarchives.gov.uk/pronom/> [Consulta: 10/5/2009]

Universitat Jaume I. Centre d'Educació i Noves Tecnologies. "Taller sobre multimèdia bàsic"
http://cent.uji.es/wiki/tallers:multimedia_basic [Consulta: 10/5/2009]

Revisat pels Serveis Lingüístics de la UB.

  UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Introducció als Sistemes d'Informació i Documentació

Codi de l'assignatura: 360044

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: ANNA MARIA RUBIO RODON

Departament: Dept. Biblioteconomia i Documentació

Crèdits: 12

Hores estimades de dedicació a l'assignatura	Hores totals 300
--	------------------

Activitats presencials	100
Treball tutelat/dirigit	100
Aprenentatge autònom	100

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Conèixer l'abast i l'evolució de les ciències de la informació.

Conèixer els sistemes d'informació i de documentació d'àmbit nacional i internacional.

Conèixer el marc legal i normatiu que regula els sistemes d'informació.

Conèixer les funcions i els serveis de les diverses unitats d'informació.

Comprendre les funcions dels professionals de la informació i la documentació.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. Les ciències de la informació

- 1.1. Evolució històrica
- 1.2. Marc conceptual i abast
- 1.3. Relació amb altres disciplines
- 1.4. Recursos bàsics d'informació especialitzada en informació i documentació

2. Els sistemes d'informació i de documentació

- 2.1. Definició i tipologies: arxius, biblioteques, centres de documentació i altres sistemes d'informació
- 2.2. Marc legal i normatiu: directrius i legislació específica
- 2.3. Estructura dels sistemes d'informació i organització en el territori: el sistema d'arxius i el sistema de biblioteques

3. Les unitats d'informació

- 3.1. Missió i funcions
- 3.2. Usuaris i serveis: tipologia d'usuaris, serveis tècnics i serveis als usuaris
- 3.3. Fons i col·leccions: tipologia, organització i instruments de control i recuperació
- 3.4. Edificis i infraestructures: espais, mobiliari i equipament

4. La professió i els professionals

- 4.1. Perfils i funcions dels professionals: les competències professionals.
Història de la professió. Formació inicial i formació continuada
- 4.2. Concepte i funcions de la deontologia professional en la gestió, l'ús i la difusió de la informació: els codis deontològics
- 4.3. Associacions, col·legis professionals i organismes de cooperació internacionals, estatals i autonòmics

Metodologia i organització general de l'assignatura

Les sessions teòriques es combinaran amb sessions pràctiques dedicades a la resolució d'exercicis i a l'observació i l'anàlisi en línia de diverses unitats d'informació. Hi haurà sessions dedicades al debat, en grups reduïts, sobre qüestions plantejades en les lectures que l'estudiant haurà fet prèviament de manera individual a partir de les indicacions del professorat. Al llarg del curs, es visitaran diverses unitats d'informació. Aquestes visites es faran en grup, amb el professorat o individualment.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

Primera convocatòria

En la primera convocatòria, l'avaluació continuada consistirà en tres pràctiques individuals (30 % de la qualificació final), un treball en equip (25 %) —que requereix, com a mínim, una tutoria amb el professorat— i dues proves escrites presencials, una de les quals es farà al final del primer semestre i l'altra, al final del segon (20 % i 25 %, respectivament). Aquestes activitats són obligatòries. La qualificació final s'obtindrà de la mitjana de les qualificacions obtingudes en les diverses activitats d'avaluació, si bé cal obtenir, com a mínim, una qualificació de 5 en les proves presencials escrites. Si l'estudiant no arriba a aquesta qualificació en la primera prova, tindrà la possibilitat de repetir-la, juntament amb la segona, al final del curs. Durant el curs, es visitaran sis unitats d'informació. És obligatori assistir, com a mínim, a quatre d'aquestes visites.

Segona convocatòria

En la segona convocatòria, l'avaluació consistirà en un treball individual (30 %) —que requereix, com a mínim, una tutoria amb el professorat— i una prova escrita presencial (70 %). Aquestes activitats són obligatòries. La qualificació final s'obtindrà de la mitjana de les qualificacions obtingudes en les dues activitats d'avaluació, si bé cal obtenir, com a mínim, una qualificació de 5 en la prova escrita.

Avaluació única

Primera convocatòria

En la primera convocatòria, l'avaluació única consistirà en un treball individual o en equip (40 %) —que requereix, com a mínim, una tutoria amb el professorat— i una prova escrita final (60 %). Aquestes activitats són obligatòries. La qualificació final s'obtindrà de la mitjana de les qualificacions obtingudes en les dues activitats d'avaluació, si bé cal obtenir, com a mínim, una qualificació de 5 en la prova escrita. Durant el curs, es visitaran sis unitats d'informació. És obligatori assistir, com a mínim, a quatre d'aquestes visites.

Segona convocatòria

En la segona convocatòria, l'avaluació única consistirà en un treball individual (40 %) —que requereix la realització de, com a mínim, una tutoria amb el professorat— i una prova escrita final (60 %). La realització d'aquestes activitats és obligatòria. La qualificació final s'obtindrà de la mitjana de les qualificacions obtingudes en les dues activitats d'avaluació, si bé cal obtenir, com a mínim, una qualificació de 5 en la prova escrita.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

Alberch, Ramon. *Els arxius: entre la memòria històrica i la societat del coneixement*. Barcelona: Pòrtic, 2002. 199 p. ISBN 84-8429-876-0.

Cerdá Díaz, Julio. *Los archivos municipales en la España contemporánea*. Gijón: Trea, 1997. 436 p. (Biblioteconomía y administración cultural; 13). ISBN 84-89427-79-8.

Cruz Mundet, José Ramón. *Manual de archivística*. 5.ª ed., corr. y act. Madrid [etc.]: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2003. 413 p. ISBN 84-89384-31-2.

Diccionario de terminología archivística. 2.ª ed. Madrid: Subdirección General de Archivos Estatales, 1995. 62 p. (Normas técnicas de la Subdirección General de los Archivos Estatales; 1). ISBN 84-8181-066-5.

Dictionary of archival terminology = Dictionnaire de terminologie archivistique: English and French with equivalents in Dutch, Italian, Russian and Spanish. Ed. by Peter Walne. München [etc.]: Saur, 1988. 212 p. ISBN 3-598-20279-2.

Fuentes, Juan José. *Las bibliotecas nacionales: un estado de la cuestión*. Gijón: Trea, 2003. 590 p. (Biblioteconomía y administración cultural; 79). ISBN 84-9704-066-X.

García Ejarque, Luis. *Historia de la lectura pública en España*. Gijón: Trea, 2000. XVI, 533 p. (Biblioteconomía y administración cultural; 134). ISBN 84-9704-203-4.

García Martínez, Ana Teresa. *Sistemas bibliotecarios: análisis conceptual y estructural*. Gijón: Trea, 2006. 195 p. (Biblioteconomía y administración cultural; 48). ISBN 84-9704-015-5.

González Pedraza, José Andrés. *Los archivos de empresas: qué son y cómo se tratan*. Gijón: Trea, 2009. 141 p. (Archivos siglo XXI). ISBN 978-84-9704-437-0.

Lester, June; Koehler, Wallace C. *Fundamentals of information studies: understanding information and its environment*. 2nd ed. New York: Neal-Schuman, cop. 2007. 444 p. ISBN 978-1-5557-0594-7.

Mañà Terré, Teresa. *Les biblioteques populars de la Mancomunitat de Catalunya (1915-1925)*. Lleida: Pagès editors; Barcelona: Diputació de Barcelona, 2007. 316 p. ISBN 978-84-9779-519-7.

Martínez de Sousa, José. *Diccionario de bibliología y ciencias afines: terminología relativa a archivística, artes e industrias gráficas, bibliofilia, bibliografía, bibliología, bibliotecología, biblioteconomía, codicología, comunicación, diplomática, diseño, documentalología, ecdótica, edición, epigrafía, hermenéutica, incunabulística, informática, lexicografía, paleografía, papirología, periodismo, tipografía*. 3.ª ed. correg. y notabl. aum. Gijón: Trea, 2004. 1048 p. (Biblioteconomía y administración cultural; 100). ISBN 84-9704-082-1.

Núñez Fernández, Eduardo. *Organización y gestión de archivos*. Gijón: Trea, 1999. 660 p. (Biblioteconomía y administración cultural; 28). ISBN 84-95178-37-0.

Orera Orera, Luisa (ed.). *Manual de biblioteconomía*. Madrid: Síntesis, D.L. 1996 (reimpr., 2002). 509 p. (Biblioteconomía y documentación; 12). ISBN 84-7738-363-4.

Pinto Molina, María. *Biblioteca universitaria, CRAI y alfabetización informacional*. Gijón: Trea, 2008. 245 p. (Biblioteconomía y administración cultural; 179). ISBN 978-84-9704-343-4.

Rodríguez Bravo, Blanca. *El documento: entre la tradición y la renovación*. Gijón: Trea, 2002. 281 p. ISBN 84-9704-052-X.

Scammell, Alison (ed.). *Handbook of special librarianship and information work*. 7th ed. London: Aslib, 1997. XVIII, 478 p. ISBN 0-85142-398-1.

Revisat pels Serveis Lingüístics de la UB.

   UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Recuperació d'Informació

Codi de l'assignatura: 360045

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: M. MONTSERRAT SEBASTIA SALAT

Departament: Dept. Biblioteconomia i Documentació

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura	Hores totals 150
---	-------------------------

Activitats presencials 42

Treball tutelat/dirigit 58

Aprenentatge autònom 50

Recomanacions

Es recomana haver superat l'assignatura Cerca i Ús d'Informació.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Conèixer els principis d'organització de la informació, el funcionament bàsic dels sistemes de recuperació i les mesures d'avaluació de la recuperació.

Fer cerques d'informació per a usuaris externs o dins un equip de gestió de projectes.

Elaborar informes per a la comunicació dels resultats rellevants d'acord amb les característiques de la demanda.

Orientar els usuaris per obtenir el rendiment òptim en l'ús i explotació de recursos d'informació.

Diferenciar les característiques dels models de sistemes de recuperació de la informació.

Conèixer les principals fonts d'informació secundàries i identificar els elements clau per seleccionar-les.

Seleccionar els entorns de cerca més adients per a un problema d'informació.

Preparar una estratègia de cerca adient al problema d'informació i a les característiques de l'entorn de cerca seleccionat.

Modificar l'estratègia de cerca a partir de l'avaluació dels resultats obtinguts.

Utilitzar amb eficàcia les tàctiques d'exploració i les tàctiques de cerca en llenguatge lliure i vocabularis controlats.

Distingir els diferents tipus d'adequació i valorar la rellevància dels resultats obtinguts en una cerca.

Conèixer els paràmetres aplicats en l'avaluació dels sistemes de recuperació de la informació.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. Usuaris i comportament d'informació

1.1. Tipologia d'usuaris i models d'ús d'informació

- 1.2. Necessitats d'informació
- 1.3. Tipologia de cerques segons la situació i les expectatives dels usuaris
- 1.4. Satisfacció dels usuaris (conceptes de rellevància i pertinència)
- 1.5. El paper dels intermediaris (localització dels documents, respostes, servei d'alertes, diàleg amb els usuaris, anàlisi de la demanda)

2. Entorns de cerca i recursos d'informació

- 2.1. Característiques de la informació (textual, numèrica, multimèdia i d'objectes)
- 2.2. Web semàntic i web social. Motors de cerca
- 2.3. Bases de dades bibliogràfiques, de citacions i de text complet. Biblioteques digitals
- 2.4. Catàlegs de biblioteques i d'arxius
- 2.5. Criteris de selecció

3. Organització de la informació i sistemes de recuperació

- 3.1. Estructura de la informació (camps i fitxers)
- 3.2. Indexació (automàtica, intel·lectual)
- 3.3. Metadades i control del vocabulari
- 3.4. Models de sistemes de recuperació d'informació
- 3.5. Interfícies i formats de visualització

4. Mètodes i estratègies de cerca

- 4.1. Exploració, navegació i interrogació
- 4.2. Preparació de l'estratègia de cerca
- 4.3. Interacció a partir de la visualització dels resultats
- 4.4. Avaluació i presentació dels resultats

Metodologia i organització general de l'assignatura
--

Cada bloc temàtic l'introdueix el professorat a partir d'una exposició teòrica i de l'aportació de problemes i supòsits teoricopràctics centrats en la recuperació de la informació des de totes les dimensions possibles: usuaris, sistema, organització, indexació, tecnologies i cerques.

El gruix de les estratègies didàctiques en aquesta assignatura recau en les pràctiques a l'aula d'informàtica. Per a cada mòdul docent, el professorat proposa els exercicis pràctics que cada estudiant, individualment i en grup, desenvolupa a partir dels principals eixos conceptuals, d'aplicació de processos i experimentals exposats en els continguts teòrics. Amb aquesta metodologia es pretén garantir la comprensió de l'abast de la recuperació de la informació i dels sistemes.

Per la seva banda, els estudiants han de desenvolupar individualment unes lectures obligatòries (se'n proposa una per a cada bloc temàtic), les quals es debaten públicament a classe. Per facilitar l'argumentació en el debat, es formen petits grups en els quals es discuteixen les preguntes que formula el professorat en format de plafó, aprofitant l'eina del fòrum del Campus Virtual. Posteriorment, cadascun d'aquests grups presenta a la resta de companys les conclusions del treball en equip i penja al fòrum corresponent les conclusions. Amb aquesta metodologia es pretén afavorir la lectura prèvia, la discussió col·lectiva dels textos i la reflexió final individual i col·lectiva, amb l'objectiu d'adquirir la cultura informacional sobre cada tema.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

Primera convocatòria

- Lliurament obligatori dels exercicis pràctics obligatoris adscrits a cadascun dels blocs temàtics de l'assignatura (80 % de la nota final).
- Examen obligatori sobre els conceptes teòrics fonamentals de la recuperació de la informació (20 % de la nota final).

Segona convocatòria

- Lliurament obligatori d'un supòsit teoricopràctic obligatori (80 % de la nota final).
- Examen obligatori sobre els conceptes teòrics fonamentals de la recuperació de la informació (20 % de la nota final).

Avaluació única

Primera convocatòria

- Examen obligatori sobre els continguts teoricopràctics fonamentals de l'assignatura (100 % de la nota final).

Segona convocatòria

- Examen obligatori sobre els continguts teoricopràctics fonamentals de l'assignatura (100 % de la nota final).

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura**Libre**

Baeza-Yates, R.; Ribeiro-Neto, B. (1999). *Modern information retrieval*. New York: Addison Wesley.

Berry, M.; Browne, M. (2005). *Understanding search engines: mathematical modelling and text retrieval: software, environments, tools*. 2nd ed. Philadelphia: Society for Industrial and Applied Mathematics.

Brenner, E.H. (1996). *Beyond Boolean: new approaches to information retrieval: the quest for intuitive online search systems past, present & future*. Philadelphia: NFAIS. [Part I, Part II].

Chowdhury, G.G. (2003). *Introduction to modern information retrieval*. 3rd ed. London: Library Association Publishing.

Croft, B. [et al]. (2009). *Search engines: information retrieval in practice*. Atlanta, Addison Wesley, Pearson.

Ellis, D. (1996). *Progress and problems in information retrieval*. London, Library Association Publishing. [Capítols: 1-3, 8].

Frants, V.I.; Shapiro, J.; Voiskunshii, V.G. (1997). *Automated information retrieval: theory and methods*. San Diego: Academic Press. [Capítol 8].

Gonzalez, R. [et al]. (2008). *Personalized information retrieval and access: concepts, methods and practices*. London: IGI Global.

Grossman, D.A.; Frieder, O. (2004). *Information retrieval: algorithms and heuristics*. Boston: Kluwer, 1998.

Lancaster, F.W. (2002). *El control del vocabulario en la recuperación de la información*. 2.ª ed., correg. València, Universitat de València. [Capítol 15].

Langville, A.; Meyer, C. (2006). *Google's pagerank and beyond: the science of search engine rankings*. Princeton: Princeton University Press.

Lesk, M. (1997). *Practical digital libraries: books, bytes & bucks*. San Francisco: Morgan Kaufman.

Manning, Ch. [et al]. (2008). *Introduction to information retrieval*. New York: Cambridge University Press.

Marchionini, G. (1995). *Information seeking in electronic environments*. New York: Cambridge University Press.

Moens, M.F. (2006). *Information extraction: algorithms and prospects in a retrieval context*. Dordrecht: Springer.

Van Rijsbergen, C. (2007). *The geometry of information retrieval*. Cambridge: Cambridge University Press.

Witten, I.H. (1999). *Managing gigabytes: compressing and indexing documents and images*. 2nd ed. San Diego: Academic Press.

Zhang, J. (2008). *Visualization for information retrieval*. Berlin: Springer Verlag.

Korfhage, R. (1997). *Information storage and retrieval*. New York: John Wiley & Sons. [Capítols 4, 5].

Revisat pels Serveis Lingüístics de la UB.

  UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Suport i Formació d'Usuaris

Codi de l'assignatura: 360047

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: SILVIA ARGUDO PLANS

Departament: Dept. Biblioteconomia i Documentació

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura	Hores totals 150
---	-------------------------

Activitats presencials 50

Treball tutelat/dirigit 50

Aprenentatge autònom 50

Recomanacions

Es recomana haver superat l'assignatura Anàlisi de necessitats d'informació.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Entendre el suport i la formació com a elements clau de l'atenció a l'usuari en el context de la societat de la informació.

Comprendre la importància del rol del formador en l'ús de la informació com a perfil propi del professional de l'àmbit.

Identificar necessitats de suport i formació en base als resultats obtinguts a partir de diferents instruments d'estudis d'usuaris.

Dissenyar i elaborar materials i activitats de suport adequats a les necessitats de diferents usuaris i col·lectius.

Elaborar una proposta d'avaluació de tots els agents i elements que intervenen en el suport i la formació d'usuaris.

Actuar d'acord amb els principis ètics de la professió pel que fa al suport i la formació d'usuaris, amb especial incidència en el respecte a la persona, el dret a la intimitat i a la confidencialitat de les dades.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. El suport i la formació d'usuaris als sistemes i unitats d'informació

1.1. Atenció, orientació, suport i formació. Servei de referència, servei d'informació i formació d'usuaris.

1.2. La formació i la Societat de la informació. Autoformació i aprenentatge al llarg de la vida. El concepte d'ALFIN.

1.3. El contacte de l'usuari amb el sistema d'informació: acollida i detecció de necessitats.

2. Planificació del suport i la formació d'usuaris

2.1. Característiques dels destinataris i del context

2.2. Suport i formació: característiques, tipus i nivells

2.3. Espai, infraestructura i equipament

2.4. Instruments de suport i formació: programari, material i activitats

2.5. Personal: perfil i competències

2.6. Avaluació

2.7. Difusió

2.8. Calendari i temporització

3. Instruments de suport i formació

3.1. Disseny i elaboració: materials i activitats

3.2. Plataformes tecnològiques: integració de recursos i serveis, tipologia de programari

4. Avaluació del suport i la formació d'usuaris

4.1. Objectius de l'avaluació

4.2. Aspectes a avaluar: resultats, instruments, planificació

4.3. Comunicació de resultats

Metodologia i organització general de l'assignatura

La metodologia de l'assignatura es basa en exposicions teòriques, estudis de casos i resolució i comentari d'exercicis diversos. Aquestes activitats es complementaran amb l'experimentació amb programari de suport a l'usuari, xerrades per part de diversos professionals, pràctiques a l'aula d'ordinadors i exposicions orals. Algunes de les activitats es duran a terme en grup.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

En primera convocatòria l'avaluació està formada per un exercici individual d'anàlisi d'un servei d'informació i suport a l'usuari (15 %), una presentació oral individual amb la planificació d'un servei de suport en línia (50 %) i un dossier de grup amb exercicis sobre formació d'usuaris (35 %). Per superar l'assignatura és imprescindible obtenir una puntuació mínima de 5 sobre 10 en la presentació oral.

En segona convocatòria l'avaluació és única i cal presentar, de forma individual, un informe de descripció i anàlisi d'un servei d'informació i suport a l'usuari (15 %), un informe de presentació i justificació de la planificació d'un servei de suport en línia (50 %) i un dossier d'exercicis sobre formació d'usuaris (35 %). Per superar l'assignatura és imprescindible obtenir una puntuació mínima de 5 sobre 10 en els dos últims exercicis.

Avaluació única

L'alumnat que opti per l'avaluació única en primera i/o en segona convocatòria haurà de realitzar un examen (30 %) i presentar, de forma individual, la planificació d'un servei de

referència virtual (35 %) i un informe d'anàlisi i avaluació d'un programa de formació (35 %). Per superar l'assignatura cal aprovar cadascun dels tres elements d'avaluació amb una puntuació mínima de 5 sobre 10.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

Gómez Hernández, José A. (coord.). *Estrategias y modelos para enseñar a usar la información: guía para docentes, bibliotecarios y archiveros*. Murcia: KR, 2000. 290 p. (Educación; 3). ISBN 84-88551-63-0.

Hecquard, Françoise; Miribel, Marielle de. *Devenir bibliothécaire-formateur: organiser, animer, évaluer*. Paris: Éditions du Cercle de la librairie, 2003. 380 p. ISBN 2-7654-0873-4.

Hirko, Buff. *Virtual reference training: the complete guide to providing anytime, anywhere answers*. Chicago: American Library Association, 2004. 160 p. ISBN 0-8389-0876-4

Poyner, Ann. *Enabling end-users information skills training*. Oxford [etc.]: Chandos 2005. XI, 147 p.: il. (Chandos information professional series). ISBN 1-84334-108-5.

Rodríguez Briz, Fernanda. *Los servicios de referencia virtual: surgimiento, desarrollo y perspectivas a futuro*. Buenos Aires: Alfagrama, 2005. 156 p. ISBN 987-22-0742-9.

Webb, Jo; Powis, Chris. *Teaching information skills: theory and practice*. London: Facet, 2004. 223 p. ISBN 1-85604-513-7.

Revista

BBF: bulletin des bibliothèques de France, t. 50, no. 6 (2005), p. 4-94. Disponible també en línia a <<http://bbf.enssib.fr/sommaire/2005/6>>.

Article

Merlo Vega, José Antonio. "Servicios públicos de referencia en línea" [en línia]. *BiD: textos universitaris de Biblioteconomia i Documentació*, núm. 14 (juny 2005). <http://www2.ub.edu/bid/consulta_articulos.php?fichero=14merlo2.htm>. [Consulta: 7-05-2009]

Shachaf, Pnina; Horowitz, Sarah M. "Virtual reference service evaluation: adherence to RUSA behavioral guidelines and IFLA digital reference guidelines." *Library & information science research*, vol. 30, no. 2 (2008), p. 122-137. Disponible també en línia a <<http://eprints.rclis.org/14942/>>.

  UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Anàlisi de Necessitats d'Informació

Codi de l'assignatura: 360048

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: ANGEL BORREGO HUERTA

Departament: Dept. Biblioteconomia i Documentació

Departament: Dept. Metodologia de les Ciències del Comportament

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura	Hores totals 150
---	-------------------------

Activitats presencials	45
Treball tutelat/dirigit	55
Aprenentatge autònom	50

Recomanacions

Es recomana haver superat les assignatures Introducció als sistemes d'informació i documentació i Fonaments de cognició humana.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Analitzar l'entorn informatiu de les unitats i els serveis d'informació.

Detectar i saber interpretar les necessitats informatives dels usuaris reals i potencials i el seu comportament d'informació.

Conèixer els mètodes i les tècniques per a la realització de les anàlisi de necessitats.

Interpretar els resultats obtinguts en estudis d'anàlisi de necessitats.

Entendre l'aplicació dels resultats d'anàlisi de necessitats al disseny de productes i serveis d'informació.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. El comportament d'informació

- 1.1. Necessitats d'informació: motivacions, objectius i context.
- 1.2. Comportament de cerca i ús d'informació.
- 1.3. La informació a les organitzacions: entorn extern i fluxos d'informació dins de l'organització.
- 1.4. Comportament d'informació de comunitats professionals: acadèmics, empresaris, periodistes, etc.
- 1.5. Comportament d'informació de comunitats sociodemogràfiques: ciutadans, consumidors, nens i adolescents, etc.

2. Estudis de necessitats i de consum d'informació

- 2.1. Desenvolupament històric dels estudis de necessitats.
- 2.2. Finalitats dels estudis de necessitats: disseny de centres i serveis, gestió de la col·lecció, formació d'usuaris, avaluació, desenvolupament d'aplicacions, etc.
- 2.3. Disseny i planificació de l'estudi.
- 2.4. Aspectes ètics en la realització d'estudis de necessitats.
- 2.5. Seguiment i planificació periòdica.

3. Mètodes i tècniques de recollida de dades

3.1. Tècniques quantitatives: enquestes i anàlisi de transaccions.

3.2. Tècniques qualitatives: observació, entrevistes i grups de discussió.

Metodologia i organització general de l'assignatura

Les classes magistrals de presentació dels continguts teòrics es completen amb sessions pràctiques basades en el treball dirigit realitzat prèviament per l'alumne. Aquestes sessions es dediquen a seminaris -exposicions orals per part dels alumnes i debats en grup de lectures de textos realitzades individualment-, pràctiques d'ordinador -consulta d'exemples de l'aplicació dels continguts teòrics en sistemes d'informació- i pràctiques de problemes -resolució en grup d'un cas pràctic plantejat pel professor.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

Primera convocatòria

- Presentació oral i per escrit del comentari d'una lectura (20%)
- Treball en grup de disseny d'un estudi d'anàlisi de necessitats (30%)
- Examen escrit (50%)

Cal realitzar i aprovar les tres parts per superar l'assignatura.

Segona convocatòria

- Presentació oral i per escrit del comentari d'una lectura (20%)
- Treball en grup de disseny d'un estudi d'anàlisi de necessitats (30%)
- Examen escrit (50%)

Cal realitzar i aprovar les tres parts per superar l'assignatura.

Avaluació única

Primera convocatòria

- Presentació d'un dossier amb el comentari de diverses lectures i exercicis (50%)
- Examen escrit (50%)

Cal realitzar i aprovar les dues parts per superar l'assignatura.

Segona convocatòria

- Presentació d'un dossier amb el comentari de diverses lectures i exercicis (50%)
- Examen escrit (50%)

Cal realitzar i aprovar les dues parts per superar l'assignatura.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

Beck, S.; Manuel, K. *Practical research methods for librarians and information professionals*. New York: Neal-Schuman, 2008. 309 p. ISBN 9781555705916.

Belkin, N. J.; Oddy, R. N.; Brooks, H. M. ASK for information retrieval. Parts 1 and 2. *Journal of Documentation*, 38 (2), 1982, 61-71; 145-164.

Bernard, Russell H. *Social research methods: qualitative and quantitative approaches*. Thousand Oaks: Sage, 2000. 650 p. ISBN 076191403X.

Case, Donald O. *Looking for information: a survey of research on information seeking, needs, and behavior*. 2nd ed. Amsterdam: Elsevier/Academic Press, 2007. 423 p. ISBN 978-0-12-369430-0.

Case, Donald O. Information behavior. *Annual Review of Information Science and Technology*, 40, 2006, 293-327.

Courtright, Christina. Context in information behavior research. *Annual Review of Information Science and Technology*, 41, 2007, 273-306.

Dervin, B.; Nilan, M. Information needs and uses. *Annual Review of Information Science and Technology*, 21, 1986, 3-33.

Digital consumers: reshaping the information professions. Edited by David Nicholas and Ian Rowlands. London: Facet Publishing, 2008. 256 p. ISBN 978-1-85604-651-0.

Foster, Jonathan. Collaborative information seeking and retrieval. *Annual Review of Information Science and Technology*, 40, 2006, 329-356.

González Teruel, Aurora. *Los estudios de necesidades y usos de la información: fundamentos y perspectivas actuales*. Gijón: Trea, 2005. 181 p. ISBN 84-9704-166-6.

Hjørland, B.; Albrechtsen, H. Toward a new horizon in information science: domain-analysis. *Journal of the American Society for Information Science*, 46 (6), 1995, 400-425.

Ingwersen, P. *The Turn: integration of information seeking and retrieval in context*. Dordrecht: Springer, 2005. 448 p. ISBN 140203850X.

Kuhlthau, C. *Seeking meaning: a process approach to library and information services*. 2nd ed. Westport: Libraries Unlimited, 2004. 247 p. ISBN 1591580943.

Powell, R. *Basic research methods for librarians*. 4th ed. Westport: Libraries Unlimited, 2004. 347 p. ISBN 1591581036.

Theories of information behavior. Edited by Karen E. Fisher, Sanda Erdelez and Lynne (E.F.) McKechnie. Medford: Information Today, 2005. 431 p. ISBN 1-57387-230-X.

Vakkari, Pertti. Task-based information searching. *Annual Review of Information Science and Technology*, 37, 2003, 413-464.

Wilson, T. D. Models in information behaviour research. *Journal of Documentation*, 55 (3), 1999, 249-270.

  UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Disseny de Sistemes de Recuperació

Codi de l'assignatura: 360053

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: ANDRES SULE DUESA

Departament: Dept. Biblioteconomia i Documentació

Crèdits: 12

Hores estimades de dedicació a l'assignatura	Hores totals 300
--	------------------

Activitats presencials	100
Treball tutelat/dirigit	100
Aprenentatge autònom	100

Recomanacions

Es recomana haver cursat Informació i formats digitals i Recuperació d'informació.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Comprendre els principis generals de l'organització d'informació segons les funcionalitats del context, la tipologia del fons o col·lecció, i les necessitats dels usuaris

Conèixer les característiques principals dels instruments de representació de la informació

Elaborar el disseny de l'estructura d'una base de dades per a l'organització de documents i col·leccions de documents en qualsevol suport

Conèixer els conceptes bàsics del disseny d'instruments d'accés

Conèixer els indicadors i la metodologia d'avaluació de sistemes de recuperació

Blocs temàtics de l'assignatura

1. Definició i principis generals

- 1.1. Els sistemes de recuperació: definició i objectius, components
- 1.2. Breu repàs històric de l'evolució dels sistemes de recuperació.
- 1.3. Organització d'informació: condicionants (l'entorn, els usuaris, etc.), representació (entitats, atributs, relacions), models conceptuals de representació.

2. Instruments de representació

- 2.1. Descripció: introducció a les AACR2, RDA, ISAD(G), NODAC, DC, etc.
- 2.2. Accés: control de vocabulari, tipus de vocabularis controlats, noms i títols.
- 2.3. Formats de codificació: introducció al MARC21, EAD, XML, DC, etc.

3. Disseny de bases de dades

- 3.1. Components d'una base de dades
- 3.2. Etapes del disseny de bases de dades: disseny inicial, disseny conceptual (model E-R), disseny lògic, disseny físic
- 3.3. Implementació
- 3.4. Disseny d'interfícies
- 3.5. Avaluació

Metodologia i organització general de l'assignatura

La metodologia d'ensenyament-aprenentatge consisteix en la combinació de classes magistrals, exercicis realitzats a l'aula (individuals o en grup), treball a l'aula d'informàtica, resolució de problemes, estudi de casos i xerrades de professionals de reconegut prestigi. Aquestes activitats es complementen amb la lectura d'articles d'interès (alguns d'ells en anglès) i en la realització de treballs dirigits tutelats pel professor.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura**Primera convocatòria**

En la primera convocatòria, l'avaluació continuada consisteix en dues parts: una composta per tres treballs i una prova de validació dels mateixos (60 %) i una altra per tres exàmens teòrico-pràctics (40 %). Per superar l'assignatura cadascun dels dues parts s'ha d'aprovar amb una nota mitjana igual o superior a 5. A cada part, per fer mitjana, cadascuna de les proves (treballs, prova de validació i exàmens teòrico-pràctics) s'ha de superar amb una nota igual o superior a 4.

Segona convocatòria

En la segona convocatòria l'alumne s'ha d'avaluar de la part o parts que hagi suspès.

Avaluació única**Primera convocatòria**

En la primera convocatòria, l'avaluació única consisteix en dues parts: una composta per un treball i una prova de validació del mateix (60%) i una altra per un examen teòrico-pràctic (40%). Per superar l'assignatura la primera part s'ha d'aprovar amb una nota mitjana igual o superior a 5, i la segona amb una nota igual o superior a 5. A la primera part, per fer mitjana, cadascuna de les proves (treball i prova de validació) s'ha de superar amb una nota igual o superior a 4.

Segona convocatòria

En la segona convocatòria l'alumne s'ha d'avaluar de la part o parts que hagi suspès.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura**Llibre**

Abadal Falgueras, Ernest; Codina Bonilla, Lluís. *Bases de datos documentales: características, funciones y método*. Madrid: Síntesis, DL 2005. 220 p. (Biblioteconomía y Documentación). ISBN 84-9756-263-1.

Anderson, James D.; Perez-Carballo, Jose. *Information retrieval design: principles and options for information description, organization, display, and access in information retrieval databases, digital libraries, catalogs, and indexes*. St. Petersburg, Fla.: Ometeca Institute, 2005. XIV, 617 p. ISBN 0976354705.

Chan, Lois Mai. *Cataloging and classification: an introduction*. Lanham, Md: Scarecrow Press, 2007. 3rd ed. XIX, 580 p. ISBN 9780810860001.

Chowdhury, G. G. *Introduction to modern information retrieval*. London: Facet, 2004. 2nd ed. XII, 474 p. ISBN 1856044807.

Connolly, Thomas M.; Begg, Carolyn E. *Database systems: a practical approach to design, implementation, and management*. Harlow [etc.]: Addison-Wesley, cop. 2005. 4th ed. L, 1.374 p. ISBN 0321210255.

Jacsó, Péter; Lancaster, F. Wilfrid. *Build your own database*. Chicago: American Library Association, 1999. XI, 163 p. ISBN 0-8389-0750-4.

Marcos Mora, Mari Carmen. *Interacción en interfaces de recuperación de información: conceptos, metáforas y visualización*. Gijón: Trea, cop. 2004. 354 p. ISBN 8497041186.

Meadow, Charles T. [et al.]. *Text information retrieval systems*. San Diego (Calif.) [etc.]: Academic Press, cop. 2007. 3th ed. XVII, 371 p. ISBN 9780123694126.

Rowley, J. E. *The electronic library*. London: Library Association Publishing, 1998. 396 p. ISBN 1-85604-149- 2.

Svenonius, Elaine. *The Intellectual foundation of information organization*. Cambridge (Mass.): MIT Press, 2000. XIV, 255 p. ISBN 0262194333.

Taylor, Arlene G. *The Organization of information*. Westport: Libraries Unlimited, 2004. 2nd ed. XXVII, 417 p. ISBN 1563089769.

Article

Marcos Mora, Mari Carmen; Ontalba Ruipérez, José Antonio (coordinador). "Disseny i interacció en sistemes de recuperació d'informació". En: *Bibliodoc: anuari de biblioteconomia i*

documentació, 2003, pp 18-43. Disponible a:

<<http://www.raco.cat/index.php/Bibliodoc/article/viewFile/16652/41428>> [Consulta: 8/2/2009]

  UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Gestió Documental a les Organitzacions

Codi de l'assignatura: 360057

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: JORDI ANDREU DAUFI

Departament: Dept. Biblioteconomia i Documentació

Crèdits: 6

Hores estimades de dedicació a l'assignatura

Hores totals 150

Activitats presencials	50
Treball tutelat/dirigit	50
Aprenentatge autònom	50

Recomanacions

Es recomana haver superat les assignatures Anàlisi de necessitats d'informació i Teoria de les organitzacions.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Entendre els conceptes fonamentals de la gestió documental aplicats als documents

produïts i rebuts per l'organització.

Saber identificar els models de gestió de la informació i de la documentació de les organitzacions.

Elaborar el mapa de processos del sistema de gestió documental de l'organització

Establir polítiques de gestió de la documentació d'acord amb l'estratègia de negoci de l'organització

Adquirir els criteris necessaris i proposar polítiques concretes d'avaluació i tria documental.

Aprendre i aplicar la metodologia de la gestió documental per tal d'explotar adequadament la informació i documentació en les organitzacions.

Conscienciar-se dels problemes associats a la direcció estratègica dels sistemes de gestió documental en l'organització.

Adoptar una actitud proactiva en l'acompliment efectiu de les activitats del negoci de l'organització.

Afavorir l'establiment i manteniment de la identitat i de la memòria corporativa de l'organització.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. La gestió documental: estructura, processos i estratègies del sistema de gestió documental en el negoci de l'organització

- 1.1. Anàlisi i definició de les necessitats i expectatives dels clients del SGD
- 1.2. Identificació i requisits dels documents
- 1.3. Parametrització del sistema de gestió documental: disseny estructural i funcional

2. L'avaluació i tria de la documentació: gestió estratègica i establiment de

polítiques corporatives d'informació

- 2.1. Avaluar per seleccionar i seleccionar per preservar: metodologia del procés d'avaluació
- 2.2. La selecció documental: un aliat per a l'assegurament del capital intel·lectual de l'organització

3. La utilització dels documents: la problemàtica de la comunicació i l'accés als documents

- 3.1. El document com a recurs d'informació per al gestió del coneixement de l'organització
- 3.2. El document com a recurs intangible per a l'organització
- 3.3. El document com a bé patrimonial per a l'organització

Metodologia i organització general de l'assignatura

El desenvolupament del programa teòric es basa en classes teòriques, de tipus magistral, seminaris i pràctiques de problemes. Les explicacions teòriques del docent -que aporten els coneixements bàsics i fonamentals de l'assignatura- s'il·lustren amb estudis de cas amb la finalitat que l'estudiant pugui formalitzar els conceptes teòrics en una situació i realitat concretes. Els seminaris són sessions de treball en grup que serveixen per treballar un concepte o tema proposat pel docent i que es fa mitjançant el diàleg, la discussió i l'exposició a l'aula dels resultats per part del grup. Amb els seminaris es treballa actituds i valors. La pràctica de problemes comporta que l'estudiant ha de resoldre individualment una situació complexa proposada pel professor. La metodologia docent es farà en l'entorn presencial de l'aula.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

Primera convocatòria

En la primera convocatòria, l'avaluació continuada consisteix en dues parts: una composta per tres exercicis (60 %) i una prova de validació (40 %). Per superar l'assignatura cadascuna de les dues parts s'ha d'aprovar amb una nota mitjana igual o superior a 5. A cada part, per fer mitjana, cadascuna de les proves (exercicis i prova de validació) s'ha de superar amb una nota igual o superior a 4.

Segona convocatòria

En la segona convocatòria l'alumne s'ha d'avaluar de la part o parts que hagi suspès.

Avaluació única

Primera convocatòria

En la primera convocatòria, l'avaluació única consisteix en dues parts: una composta per la resolució d'una problemàtica en el marc d'un sistema de gestió documental (60%) i una prova de validació de caràcter teòric-pràctic (40%). Per superar l'assignatura la primera part s'ha d'aprovar amb una nota igual o superior a 5, i la segona amb una nota igual o superior a 5.

Segona convocatòria

En la segona convocatòria l'alumne s'ha d'avaluar de la part o parts que hagi suspès.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

Association des archivistes françaises. *Archives privées : un patrimoine méconnu : petit guide à l'usage des propriétaires* / ; [rédaction Myriam Drouhard, Emmanuelle Foucher, Brigitte Pison, ... [et al.]] Paris: Association des archivistes français. Section archives départementales, 2005. 46 p. ISBN 2951365837

Cruz Mundet, José Ramón. *La Gestión de documentos en las organizaciones*. Madrid: Pirámide, 2006. 311 p. ISBN 84-368-2062-2

Garier, Alain. *L'information non structurée dans l'entreprise: usages et outils*. Paris: Hermes Science: Lavoisier, cop. 2007. 245 p. ISBN 978-2-7462-1605-1

Hernández Olivera, Luis, Manuela Moro Cabero. *Procedimientos de valoración documental*. Salamanca : ACAL, Archiveros de Castilla y León, Asociación, DL 2002. 213 p. ISBN 8460756149

Llansó i Sanjuan, Joaquim. *Gestión de documentos: definición y análisis de modelos*. Bergara: Irargi, Centro de Patrimonio Documental de Euskadi, 1993. 250 p. (Ikerlanak; 7).

Núñez Fernández, Eduardo. *Organización y gestión de archivos*. Gijón: Trea, 1999. 659 p. (Biblioteconomía y administración cultural; 28). ISBN 84-95178-37-0.

Roberge, Michel. *L'essentiel de la gestion documentaire*. Québec: Gestar, 2002. 1 vol. (pag. múltiple). ISBN 2-921571-07-2. Edició castellana 2006

Serra Serra, Jordi. *Los documentos electrónicos: qué son y cómo se tratan*. Gijón: Trea, DL 2008. 187 p. ISBN 9788497043953

Article

Abascal, Beatriz, David Seguí. "La gestión documental en las empresas, una herramienta óptima para aprovechar la información" En: *Economistes*, 313. 1.ª Quincena julio 2006. p. 4
També disponible en línia <<http://multimedia2.coev.com/Economistes/n313.pdf>> [consulta: 08-05-2009]

Andreu i Daufí, Jordi. "El perfil profesional del archivero en la organización [en línia]: propuesta metodológica para el tratamiento sistémico de los recursos de información de la institución". En: *Jornada Españolas de Documentación* (6es: 1998: València). Los sistemas de información al servicio de la sociedad. Valencia: FESABID, 1998. p. 91-108.

També disponible en línia
<http://fesabid98.florida-uni.es/Comunicaciones/j_andreu.htm> [consulta: 08-05-2009]

Andreu Daufí, Jordi, et al. "Com abordar la gestió dels documents administratius a les empreses: una reflexió des de l'experiència" En: *Item: Revista de biblioteconomia i documentació*, núm.. 26, 2000. p. 4-15

També disponible en línia
< <http://www.raco.cat/index.php/Item/article/view/22547/22381>> [consulta: 08-05-2009]

Hardscastle, Shelley. "L'arxiu i els interessos de l'empresa privada". En: *Lligall*, núm. 9 (1995), p. 65-78.

Pàgina web

Designing and Implementing Recordkeeping Systems (DIRKS): Manual for Users DIRKS Manual [en línia]: National Archives of Australia, New South Wales Government, 2007.

També disponible en línia
<<http://www.naa.gov.au/records-management/publications/dirks-manual.aspx>> [consulta: 08-05-2009]